

DANSK GRISEPRODUKTIONS KONKURRENCEEVNE I 2020

Michael Groes Christiansen og Sisse Villumsen Schlægelberger

^a SEGES Gris

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hovedkonklusion

2020 var et usædvanligt godt år for dansk griseproduktions hjemlige producenter, mens smågriseeksportører blev ramt af ASF i Tyskland. Danmark havde de laveste produktionsomkostninger i EU-InterPIG i 2020 og meget høje afregningspriser.

Sammendrag

Rapporten viser dansk griseproduktions konkurrenceevne i 2020. Udover dette vises udvalgte tidsserier med hensyn til effektivitet, omkostning pr. kg slagtekrop samt i modelmæssigt resultat i forhold til udvalgte lande, som er med i InterPIG-netværket.

InterPIG-netværket omfatter de fleste vesteuropæiske lande, enkelte central- og østeuropæiske lande samt Canada, USA og Brasilien.

2020 var et rigtig godt år økonomisk for de fleste lande i InterPIG-samarbejdet, men hollandsk og tysk griseproduktion blev ramt af dårlige afregningspriser og fik negativt resultat pr. kg slagtekrop.

Danske produktionsomkostninger lå med 10,26 kr./kg lavest i EU-InterPIG og var 23 øre/kg slagtekrop bedre end Spanien i 2020. At Danmark distancerer sig fra Spanien, skyldes dog højere foderprisstigninger i Spanien end i Danmark marginalt. De danske afregningspriser var med 13,01 kr./kg de næsthøjeste i sammenligningen og blev kun overgået af Sverige, hvor der blev afregnet 14,50 kr./kg. Danske afregningspriser var 37 øre/kg bedre end Spanien og cirka 1,5 kr./kg bedre end Tyskland i 2020.

Hvor 2020 således blev et fantastisk år for de hjemlige danske griseproducenter, var 2020 et knapt så godt år for smågriseeksportørerne. Smågrise solgt til rene markedspriser uden ekstra tillæg, som mange danske smågriseeksportører dog opnår, gav stort set kun en nulpunktsafdækning af produktionsomkostningen for en smågris i 2020.

Tyskland blev i september 2020 ramt af fund af ASF i vildsvinebestanden. Der er en formodning om, at dette flere år frem vil koste mellem 1-1,5 kr./kg på den tyske afregningspris i forhold til den danske. Dette er dårligt nyt for de danske smågriseeksportører. En analyse af sammenhænge mellem en tysk slagtegrisproducents resultat og betalingsvillighed for en smågris viser, at 1,25 kr./kg i lavere tysk afregningspris historisk koster cirka 70-86 kr./30 kg smågris. Men vi mangler endnu at se, at ASF kommer under bedre kontrol i både Tyskland og Polen, før der kan ske en forbedring af smågriseeksportpriserne.

Danmark var bedst, når det gjaldt produktivitet i soholdet. I Danmark blev der i 2020 fravænet 15,1 grise pr. kuld mod kun 13,3 og 13,2 grise pr. kuld i Tyskland og Holland. Ydermere viser de standardiserede tal for foderforbrug og tilvækst, at Danmark ligger godt – også på vækstdyr-siden.

Det er meget overraskende, hvor dårligt Holland klarer sig i InterPIG både på omkostningssiden og afregningssiden med et samlet modelresultat på -0,65 kr./kg slagtekrop. Holland varsler yderligere statsstøttede nedskæringer i deres produktion fremadrettet, hvilket er godt nyt for dansk griseproduktion.

Forskellen i national produktionsomkostning i en "lukket national model", hvor Tyskland og Danmark har omkostninger på henholdsvis 10,26 og 11,85 kr./kg i 2020, ændres, når der laves analyser på slagtegriseproduktion i de to lande. Årsagen er, at slagtegriseproducenter i Tyskland betaler markedsprisen på smågrise. Den er i Tyskland ikke sat ud fra en national fremstillingspris på en smågris, men er påvirket af dansk og hollandsk smågriseimport.

Tyske og danske slagtegriseproducenter har med regelmoms 2011-2020 haft et resultat på henholdsvis -15,75 kr./slagtegris og 5,37 kr./slagtegrise. Tyske slagtegriseproducenter på momssystemet Pauschal har i samme periode i gennemsnit haft en gevinst på cirka 9,92 kr./slagtegris, altså lidt bedre end danske slagtegriseproducenter. Cirka 80 % af de tyske slagtegriseproducenter er på Pauschal-ordningen. Nye satser for gennemsnitsmomssatsen som sænkes fra 10,7 % til 9,5 % fra 1.1.2022 betyder dog, at gevinsten ved at være Pauschal-producent falder. Med de nye satser taber tyske Pauschal-producenter alt andet lige cirka 13 kr./slagtegris. En del forventes at dækkes af smågrisepriser, som forventes at blive cirka 6-7 kr./30 smågris billigere som følge af dette.

Såvel smågrise- som slagtegriseproduktionen forventes at falde i Tyskland i fremtiden. Årsagen er, at fremtidens produktion i Tyskland tyder på en omlægning til mere dyrevelfærdproduktion, som vil kræve betydelige investeringer.

Baggrund

Hvert år indsender lande, som indgår i InterPIG-samarbejdet, deres nationale gennemsnit for effektivitet og priser for det foregående år. Benchmarkingen er i første omgang for en integreret bedrift med en full-line-produktion af slagtegrise. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop og afregningspriser danner grundlag for benchmarking af produktionsomkostninger og rentabilitet.

Forudsætningen for en god benchmarking er, at "tal" er gjort sammenlignelige. De enkelte lande bruger kold eller varm slagtevægt eller levende vægt, når de regner økonomi pr. produceret enhed. Effektivitetstal er også påvirket af forskellige nationale metoder. Faktoren til at omregne fra slagtevægt til levendevægt er fx forskellig. Når der anvendes forskellige faktorer, bliver foderforbrug og daglig tilvækst ikke umiddelbart sammenlignelige.

Produktionseffektiviteten i de enkelte landes griseproduktion har afgørende indflydelse på

konkurrenceevnen. Inputfaktorer såsom bygge- eller foderpriser påvirker produktionsomkostningerne meget, mens lønomkostningerne udgør en mindre andel. Foderpriserne er oftest kontinentalt betingede, afhængig af om der er eksportoverskud eller ej af korn, majs eller sojaskrå, men foderprisen kan også variere betydeligt inden for det enkelte lands afhængighed af logistikomkostninger.

Produktionsomkostninger landene imellem er blandt andet afhængige af det enkelte lands rammevilkår, specielt på dyrevelfærd og miljøområdet. Inden for EU-området har Sverige, Danmark og UK skærpede nationale krav til dyrevelfærd, som medfører øgede omkostninger. Italien skiller sig ud med den høje slagtevægt, og afsætningen ligger i et andet markedssegment end de øvrige EU-lande. Holland og Danmark har de strengeste miljøkrav, men Tyskland er også ved at komme med på dette område.

På mellemlangt sigt er det ikke produktionsomkostningen pr. kg grisekød, men rentabiliteten pr. kg grisekød, som er interessant. Derfor indgår de enkelte landes afregningspriser i InterPIG-samarbejdet. Den udbetalte afregningspris pr. kg grisekød er de opnåede nationale salgspriser minus slagteri- og distributionsomkostninger samt eventuel resultatudlodning til slagteriets leverandører.

Bedrifterne bliver mere og mere specialiserede i enten smågrise- eller slagtegriseproduktionen. Slagtegriseproducenternes smågrisepris er i dag markedsbestemt. Det er et stort centraleuropæisk smågrisemarked, som dikterer smågriseprisen, ikke nationale produktionsomkostninger for en smågris.

Den integrerede bedrifts produktionsomkostning pr. kg slagtekrop eller rentabilitet er derfor ikke nødvendigvis en særlig god rettesnor for, hvordan konkurrenceevnen reelt er på specialiserede bedrifter. Produktionsomkostninger i InterPIG kan splittes op i en smågrise- og en slagtegrisedel. Dette bruges til at lave ekstra analyser delvist baseret på InterPIG-tal, fx analyser af slagtegriseproducenters konkurrenceevne med ens "smågrisepris", hvor den centraleuropæiske fælles markedspris for en smågris via den tyske Nord-West-notering bruges. Disse analyser kan derfor give et helt andet resultat og et mere korrekt billede af konkurrenceevnen landene imellem for specielt rene slagtegriseproducenter i forhold til resultatet for en integreret bedrift.

EU er et beskyttet indre marked med hensyn til grisekød. I 2020 var der en importtold på 6,47 kr./kg for udbenet grisekød og 3,99 for hele/halve slagtekroppe. Tolden er uændret i forhold til 2017. Canada har lavet en kvotaaftale med EU i 2017, som giver dem mulighed for at eksportere noget til EU uden afgifter.

Materialer og metoder

Formålet med denne Rapport er at måle Danmarks konkurrenceevne inden for produktionen af grisekød. En nations konkurrenceevne kan måles på rentabiliteten ved at producere 1 kg grisekød. Det er hele grisekødsbranchens konkurrenceevne, som måles på denne måde – både producenternes og slagteriernes. Danske beregninger bygger på tilpassede InterPIG-definitioner og er lagt ind i InterPIG-regnearks-skabelonen [1,3].

I 2020-rapporten vises tal fra følgende InterPIG-medlemmer: Danmark (SEGES Svineproduktion), Canada (Canadian Pork Council), England/UK (BPEX), Irland (Teagasc), Frankrig (IFIP), Holland (LEI & PVE), Brasilien (EMBRAPA), Tyskland (FAL & ISN), Østrig (VLV), Belgien (Boerenbond Belgie), Italien (Centro Ricerche Produzione Animali), Sverige (SvenskaPIG), Spanien (SIP Consultors), Ungarn (AKI instituttet), Tjekkiet (IAEI), Finland (Atria) og USA (Iowa State University). For flere lande, blandt andet Canada, Brasilien og USA, gælder, at de indlagte effektivitetstal ikke stammer fra et

"landsgennemsnit", men er forventet effektivitet. Det fremgår af tabel 1, hvor stor en andel af den nationale produktion der er omfattet. Selvom det ikke fremgår, kan der dog godt være store mængder data bag en opgørelse, men lande-leverandøren oplyser det ikke.

Tabel 1. Oversigt over stikprøvestørrelser som de nationale effektivitetstal er baseret på for InterPIG 2020, samt egne beregninger

Land	Antal sobedrifter	Gns. antal Søer	Søer i % af landets produktion	Antal slagtegrise-bedrifter	Gns. antal slagtegrise-stipladser	Slagtegrise i % af landets produktion
Østrig	673	94	27%	340	570	10%
Belgien	60	264	3%	52	1.897	2%
Brasilien MT		1.000				
Brasilien SC		400			1.000	
Canada						
Danmark	821	802	64%	859	2.221	43%
Danmark33	274	916	24%	249	2.070	12%
Finland	450	181	95%	450	1.320	90%
Frankrig	795	234	18%	795	2.164	27%
Frankrig33	265	306	8%	265	3.126	13%
Tyskland	377	269	6%	2.107	1.269	18%
UK (inde)						
UK (friland)						
Ungarn						
Irland	88	799	49%	80	4.960	45%
Italien						
Holland	360	737	30%	538	4595	45%
Spanien	909	1.190	47%	4.780	1.770	40%
Sverige	121	391	51%	88	1.398	16%
USA	305					

I InterPIG-sammenhænge har Danmark skiftet til vægtet nationalt gennemsnit [2] i stedet for simpelt gennemsnit fra og med 2018. Vægtet gennemsnit af en stor stikprøve giver et mere retvisende billede af landets gennemsnitstal end et simpelt gennemsnit, da de store besætninger oftest har bedre effektivitetstal.

De anvendte danske afregningspriser er Danish Crowns slagtesvinenotering for 2020. Dertil er tillagt efterbetaling fra regnskabsperioden 19/20 korrigeret for fradrag/tillæg til noteringen, herunder det gennemsnitlige UK-tillæg på alle grise. Andre specialgrisetillæg, som ikke svarer til omkostningsmodellen for konventionel griseproduktion, er ikke indregnet.

I store lande kan der være så store regionale forskelle, at de enkelte lande med fordel kan opdeles i regioner, hvis det er muligt. Dette er tilfældet for Brasilien, hvor Brasilien MT er for staten Mato Grosso, og Brasilien SC er tal fra staten Santa Catarina.

I UK er en stor andel af søerne på friland. UK valgt at opsplitte deres resultater i sohold i udendørs og indendørs besætninger også på omkostningssiden. På de fravænnede grise har det dog ikke været muligt at lave denne opsplitning med hensyn til daglig tilvækst og foderforbrug, hvorfor disse er ens effektivitetsmæssigt.

Frankrig og Danmark laver en beregning på økonomien for bedste tredjedel, benævnt Frankrig33 og Danmark33. Bedste tredjedel er defineret som flest fravænnede grise pr. årssø eller for vækststyr beregnet som bedste tredjedel med hensyn til produktionsværdi pr. stiplads. I begge tilfælde er der benyttet standardpriser på foder og input som i landsgennemsnittet, og der er således tale om en modelberegning. I virkelighedens verden er spredningen mellem bedste tredjedel og gennemsnittet større, end disse modelberegninger viser. I nogle tilfælde kan det ganske simpelt bortforklares med "heldige foderhandler" på det rigtige tidspunkt af året.

Resultater og diskussion

Resultaterne vises først overordnet i form af valutakursudvikling, rentabilitet, afregningspriser og produktionsomkostninger. En tidsserieanalyse viser rentabilitetsudviklingen for udvalgte lande. Derefter foretages en opsplitning af produktionsomkostningerne. Effektivitetstal fra sohold, smågrise- og slagtegrisehold gennemgås herefter.

Valutakursudviklingen

Resultaterne kan være stærkt influeret af valutakurser, hvorfor udviklingen af disse over tid gennemgås i forhold til danske kroner i tabel 2. Der er moderate bevægelser i valutakursudviklingen, bortset fra en markant svækkelse af den brasilianske real, som styrker brasiliansk griseproduktion på eksportsiden.

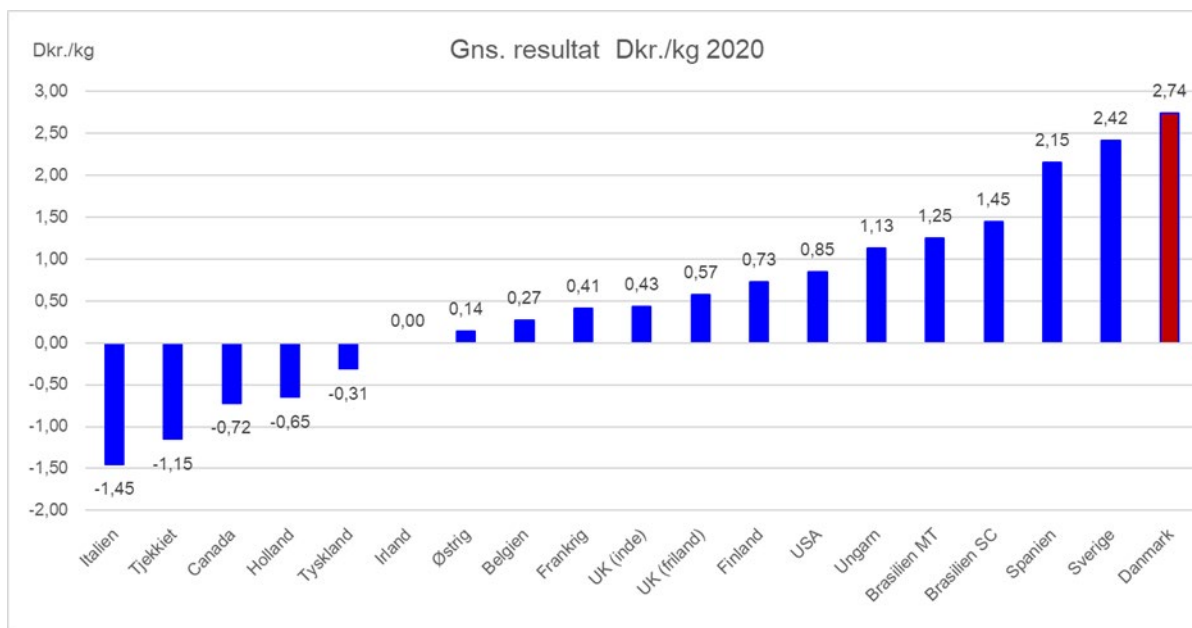
Tabel 2. Valutakursudviklingen fra 2010-2020 samt procentuel ændring fra 2019 til 2020. Valutakurser er årets gennemsnitskurs (Kilde: InterPIG 2020 omregnet til DKK)

Land/år	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020 2019
Brasilien	3,20	3,20	2,96	2,60	2,39	2,02	1,94	2,23	1,74	1,69	1,26	-25%
Canada	5,44	5,40	5,77	5,44	5,07	5,25	5,07	5,08	4,88	4,90	5,03	3%
UK	8,66	8,56	9,19	8,76	9,20	10,21	9,09	8,48	8,42	8,49	8,38	-1%
Sverige	0,78	0,83	0,85	0,86	0,82	0,80	0,79	0,77	0,73	0,70	0,71	1%
USA	5,64	5,36	5,77	5,60	5,60	6,71	6,71	6,59	6,31	6,66	6,53	-2%

Rentabilitet i griseproduktionen 2020

Rentabiliteten for de enkelte lande fremgår af figur 1. En rentabilitet på 0 kr./kg betyder, at 50 % af producenterne har en positiv rentabilitet ved griseproduktion, når der er tale om nationale gennemsnit.

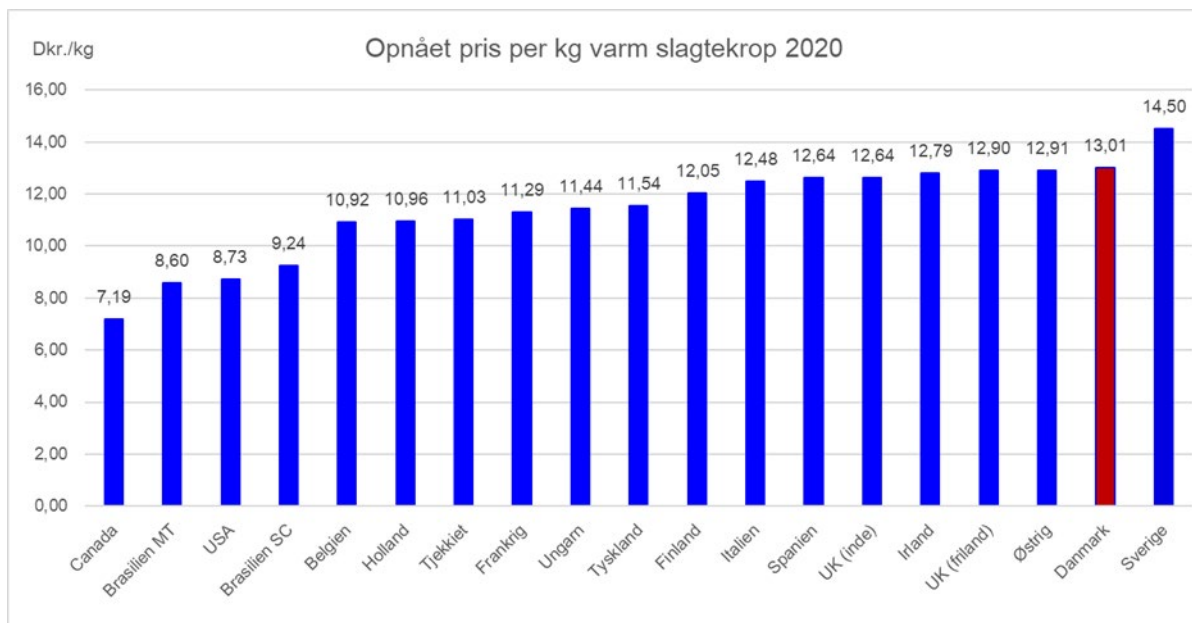
I 2020 havde Danmark et overskud på 2,74 kr./kg slagtekrop efterfulgt af Sverige med 2,42 kr./kg slagtekrop. Spanien kom på en tredjeplads med 2,15 kr./kg i overskud per kg slagtekrop.

Figur 1. Modelresultat i kr. pr. kg i 2020 i DKK pr. kg slagtekrop før momsregler og skat. Østrig, Tyskland og Irland har forsimplerede momsregler for landbrug, som påvirker resultat i positiv retning

De bedste afregningspriser i 2020 opnåedes i Sverige efterfulgt af Danmark. Svenskerne har i de sidste par år med stort held dyrket en "køb svensk kampagne".

De danske afregningspriser var i 2020 på 13,01 kr./kg og med en afstand på næsten 1,5 kr./kg til Tyskland, som landede på 11,54 kr./kg. I Brasilien var afregningsprisen meget delstatsafhængigt med 8,60 kr./kg i delstaten Mato Grosso (MT) og 9,24 kr./kg i delstaten Santa Catarina (SC). Afregningsprisen i USA var 8,73 kr./kg.

Figur 2. Afregningspriser i 2020, DKK pr. kg varm slagtekrop

I den østlige del af Tyskland blev man i september 2020 ramt af afrikansk svinepest (ASF) i vildsvinebestanden, der betød et fald i smågriseprisen alt andet lige på cirka 100 kr./30 kg's gris.

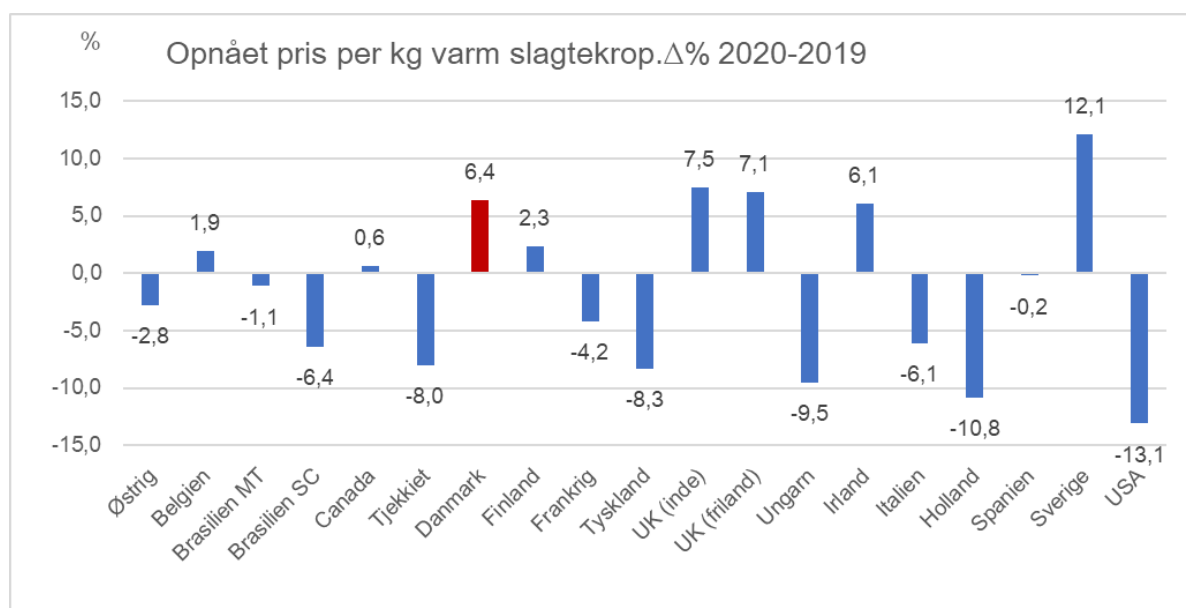
Siden er også tamsvinebesætninger blevet ramt.

Det skønnes indtil videre, at Tyskland vil tabe 1-1,5 kr./kg i afregning på grund af ASF. I løbet af 2020 var afregningsprisen de første 3 kvartaler 1,16 kr./kg lavere end i Danmark. Dette skyldes altså ikke ASF, men bedre dansk afsætning af grisekød. I perioden efter Tyskland fik afrikansk svinepest blev afregningsprisen 2,37 kr./kg ringere end Danmark for sidste del af 2020. De cirka 1,2 kr./kg i ekstra fald kan altså skyldes afrikansk svinepest

Medio 2021 faldt Kinas import af grisekød fra EU drastisk på grund af fyldte lager. Afstanden mellem danske og tyske afregningspriser faldt fra 1,9 kr./kg til 1,26 kr./kg i dansk favør, da også Danmark blev ramt af manglende eksport til Kina.

Hvor de danske afregningspriser steg 6,4 % fra 2019 til 2020, så faldt de med 8,3 og 10,8 % i Tyskland og Holland. Hollands meget dårlige afregningspris skyldes ifølge hollænderne selv også påvirkninger af afrikansk svinepest, selvom landet ikke fik det selv. Dog medførte det flere slagtinger i Holland, da mange hollandske slagtegrise historisk er blevet slagtet i Tyskland, og det gav Holland afsætningsmæssige problemer, at tyskerne skulle afsætte mere grisekød på EU-markedet, hvilket også påvirker andre nationer.

Tabet i Tyskland kan måske begrænses på sigt ved en regionalisering af Tyskland i ASF-fri zoner, men handelspartnere uden for EU skal jo også acceptere dette. Tyskland må forventes at ligge cirka 1,25 kr./kg under Danmark i en længere tidsperiode, hvilket selvfølgelig rammer deres produktion hårdt. Udover dette skaber det handelsdisruption i selve EU, at meget kød nu skal afsættes internt i EU.

Figur 3. Ændringen i afregningspris fra 2019 til 2020 i procent pr. kg slagtekrop

Produktionsomkostninger 2020

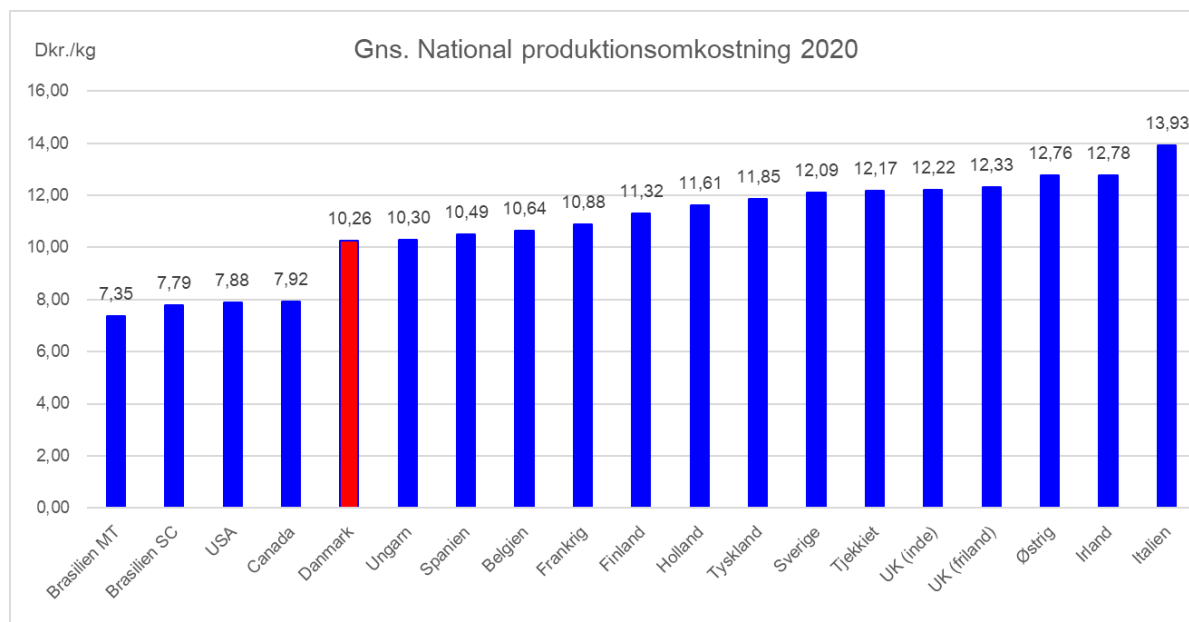
I figur 4 er det akkumulerende investeringstilskud over årene fordelt til alle landets griseproducenter, således at eventuelle årlige investeringstilskud i nogle år, fx den danske moderniseringsstøtteordning i 2016-2020, ikke giver tilfældige hop i de nationale produktionsomkostninger. I Danmark blev der givet 25 % tilskud til slagtegrise-stalde i 2020. Tilskud blev dog kun givet, hvis man implementerede teknologier til fjernelse af ammoniak fra disse stalde i forhold til dansk lovgivning. Netto for Danmark

valgte SEGES derfor kun at afrapportere 6,3 % i investeringstilskud til de andre lande i netværket for danske slagtegrisestalde i 2020, da dette er et skøn over nettogevinsten ved at få tilskuddet.

Danmark ligger med en produktionsomkostning på 10,26 kr./kg foran alle andre lande i EU-InterPIG. Noget overraskende presser Ungarn sig ind på en andenplads. Ungarske InterPIG-tal må tages med et vist forbehold, da dataindsamling er usikkert i Ungarn. Noget af forklaringen på Ungarns placering ligger i meget øget produktivitet i 2020 i forhold til 2019-indberetningerne.

At Spanien i 2020 taber i konkurrenceevne til Danmark skyldes mest større foderprisstigninger i Spanien end i Danmark. Med den udvikling i foderpriser som der har været siden hen, styrkes dansk konkurrenceevne over for Spanien.

Brasilien MT, USA, Brasilien SC samt Canada har væsentligt lavere produktionsomkostninger pr. kg slagtekrop end EU-InterPIG. I USA producerede de 1 kg grisekød til 7,88 kr./kg i 2020. I Brasilien er produktionsomkostningen lavest i Mato Grosso, men det er afregningspriserne også. Staten Santa Catarina ligger i kystregionen og har højere sundhedsstatus end resten af Brasilien og må derfor eksportere til flere lande som fx Kina og Japan. Brasilien SC er derfor mest interessant at holde øje med for Danmark

Figur 4. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop i 2020. Modellen fordeler investeringstilskud over flere år (Kilde: InterPIG 2020)

Omkostningsfordeling 2020

Omkostningsfordelingen pr. kg slagtekrop kan opdeles i fire hovedposter i InterPIG:

- Foder
- Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger
- Løn
- Nettokapitalomkostninger.

Opdelingen er vist i tabel 3.

Danmark ligger på en 8. plads med hensyn til foderomkostninger, hvis alle observationer tages med. Den bedste tredjedel i Danmark (Danmark33) har den syvende laveste foderomkostning. At lande udenfor EU slår Danmark på foderomkostninger er ikke så overraskende. UK og Holland kan ikke

estimere foderprisbesparelse for hjemmeblandere. Deres foderpriser svarer derfor til, at alle griseproducenter indkøber foderet, hvilket øger den samlede foderomkostning.

Danmark33 og Frankrig33 viser produktionsomkostningerne for producenter med en gennemsnitlig effektivitet i den bedste tredjedel i de to lande. I 2020 var der for Danmarks vedkommende en forskel i produktionsomkostninger på 59 øre/kg i forhold til gennemsnitsproducenten, mens der i Frankrig var en forskel på 61 øre/kg. I Frankrig33 bruges reelle målte forskelle fra regnskaberne i forhold til gennemsnittet for Frankrig, mens Danmark33 alene er beregnet ud fra forskel i produktivitet.

Der gives investeringstilskud i flere lande i EU. Et investeringstilskud påvirker kun dem, som bygger nyt i det pågældende år – ikke alle landets griseproducenter. Jo flere år der er givet investeringstilskud, desto større vil sammenhængen til sidst være mellem en kalkule med investeringstilskud sammenlignet med national gennemsnitsomkostning, hvor tilskuddets værdi er fordelt til hele landets griseproduktion. Tyskland har aldrig oplyst tilskud til opførelse af nye stipladser, selvom det har forekommet. Dette skyldes formentlig, at tilskudsordningernes sammensætning har varieret fra delstat til delstat, hvorfor det har været svært for dem at give et nationalt estimat.

Belgierne har ændret i deres lønomkostninger, så de er steget fra 0,49 kr./kg til 1,04 fra 2019-2020. De lave lønomkostninger i 2019 i Belgien var alene baseret på nogle nye belgiske "arbejdstidsstudier". De nye lønomkostninger for Belgien er mere i tråd med andre lande, og kun 3 øre/kg lavere end i Danmark i 2020.

Tablet 3. Opsplitningen i produktionsomkostningen i kr. pr. kg slagtekrop 2020 med laveste produktionsomkostning først

Land	Foder	Øvrige styk-og kapacitet omkostninger	Løn	Kapital omkostninger	I alt
Brasilien MT	5,63	0,79	0,23	0,70	7,35
Brasilien SC	6,17	0,57	0,33	0,72	7,79
USA	5,29	1,06	0,58	0,95	7,88
Canada	5,47	0,87	0,91	0,67	7,92
Danmark33	5,91	1,49	1,01	1,26	9,68
Danmark	6,23	1,60	1,07	1,36	10,26
Frankrig33	6,21	1,96	0,77	1,34	10,27
Ungarn	6,41	1,47	0,76	1,67	10,30
Spanien	6,93	1,85	0,72	0,99	10,49
Belgien	6,59	1,56	1,04	1,46	10,64
Frankrig	6,58	2,01	0,93	1,36	10,88
Finland	5,06	2,82	1,32	2,12	11,32
Holland	6,62	2,63	0,99	1,37	11,61
Tyskland	6,59	2,24	1,09	1,93	11,85
Sverige	6,80	1,45	1,25	2,60	12,09
UK (inde)	8,02	1,78	1,00	1,41	12,22
UK (friland)	8,03	2,18	1,08	1,04	12,33
Østrig	6,76	2,01	1,30	2,69	12,76
Irland	7,90	1,94	1,11	1,82	12,78
Italien	9,08	1,80	1,24	1,81	13,93

På de øvrige rangeringer falder Danmark til en rangering som nr. 13 og 10 ud af 20.

Marginale forskelle mellem Danmark og udvalgte lande i omkostning pr. kg slagtekrop

Set i forhold til lande med lavere produktionsomkostninger end Danmark er det primært på øvrige styk- og kapacitetsomkostninger samt nettokapitalomkostninger, at Danmark sætter til i konkurrenceevne, som det marginalt er vist i tabel 4. Forskellen i nettokapitalomkostningen skyldes billigere byggeri i Brasilien, USA, Canada og Spanien i forhold til Danmark. Den højere danske produktivitet i fravænnede grise pr. årso eller daglig tilvækst kan ikke indhente denne fordel. Pr. kg grisekød er lønomkostningen i Danmark cirka 50 øre/kg højere end i USA.

På alle fire poster lægger USA afstand til Danmark, men mest på foderomkostning pr. kg slagtekrop. Danmark har lavere foderomkostning pr. kg slagtekrop end Spanien. Denne forskel steg fra 2019-2020, således at Spanien i 2020 tabte 27 øre/kg i konkurrenceevne på foderomkostning til Danmark. Uden denne marginale stigning havde de ligget foran Danmark i produktionsomkostning pr. kg slagtekrop. Foderpriser skal på grund af import af korn være højere i Spanien end i Danmark, men der opleves store udsving fra år til år, når Spanien og Danmark sammenlignes på dette punkt.

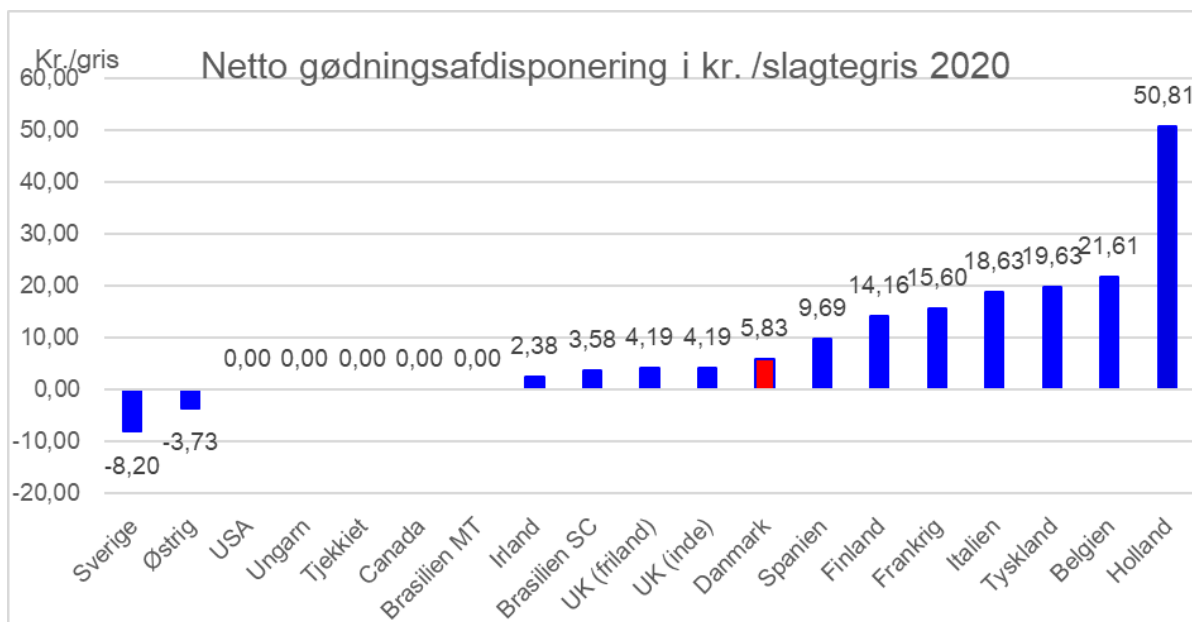
Tabel 4. Danske produktionsomkostninger marginalt pr. kg slagtekrop for en dansk gennemsnitsproducent i 2019 og 2020 marginalt i forhold til udvalgte lande. Alle beløb i kr./kg varm slagtekrop

Land	Foder	Øvrige styk- og kapacitetsomkostninger	Løn	Nettokapital	Produktionsomkostninger
USA 2019	1,18	0,58	0,51	0,38	2,65
Spanien 2019	-0,44	-0,22	0,36	0,44	0,15
Tyskland 2019	0,05	-0,61	-0,05	-0,49	-1,11
USA 2020	0,94	0,54	0,49	0,42	2,39
Spanien 2020	-0,71	-0,25	0,35	0,38	-0,22
Tyskland 2020	-0,36	-0,64	-0,02	-0,57	-1,58

En fortsat udvidelse af spansk griseproduktion, som det forventes at ske, er noget hæmmet af et stigende importbehov for grisefoder, som alt andet lige vil betyde højere priser i Spanien på foder end i Danmark.

Gylleomkostning

Gylleomkostninger er i InterPIG oplyst som en nettoindtægt/-udgift, det vil sige potentiel indtægt fra husdyrgødning via substituering af kunstgødning fratrukket udbringningsomkostninger og eventuelle modtagegebyrer. Gylle kan være en indtægtskilde i lande, hvor dyretætheden er lav, fordi gyllens N-P-K kan erstatte kunstgødning.

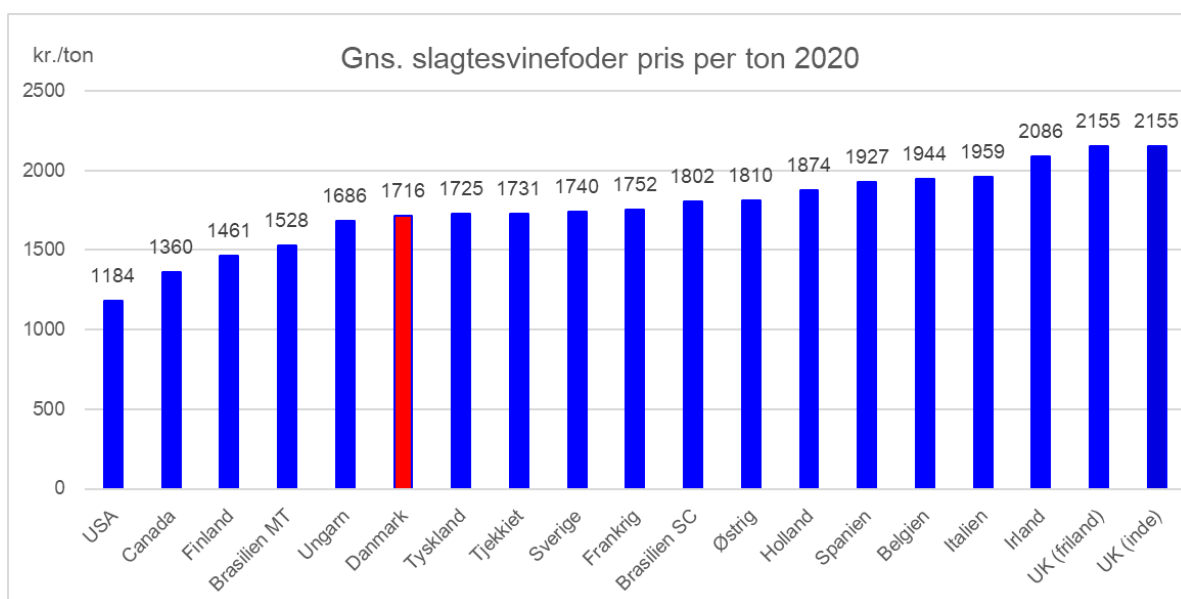
Figur 5. Nettoomkostning gylle pr. slagtesvin i InterPIG 2020

I Sverige og Østrig er gylleomkostningen en indtægt. I Brasilien MT er den udgiftsneutral, mens den for Brasilien SC er en udgift, hvilket, når man ser på det bakkede landskab i området, synes sandsynligt.

Udgifter til gylleafdisponering er meget høje i Holland, Belgien, Tyskland og Italien. Specielt de hollandske gylleafdisponeringsomkostninger er meget høje.

Foderpriser

Foder udgør som median cirka 62 % af alle omkostninger pr. kg slagtekrop i 2020. Foderets andel af samlede omkostninger er cirka 2 procentpoint højere end i 2019. Foderomkostningen i procent af total varierer mellem 44-79 % af omkostningen ved at producere 1 kg grisekød for alle lande. Foders andel af omkostningerne er lavest i Finland, fordi de har så mange ekstraomkostninger, og omvendt højest i Brasilien i staten Santa Catarina.

Figur 6. Gennemsnitspris for 1 ton indkøbt slagtegrise foder i 2020 (Kilde: InterPIG)

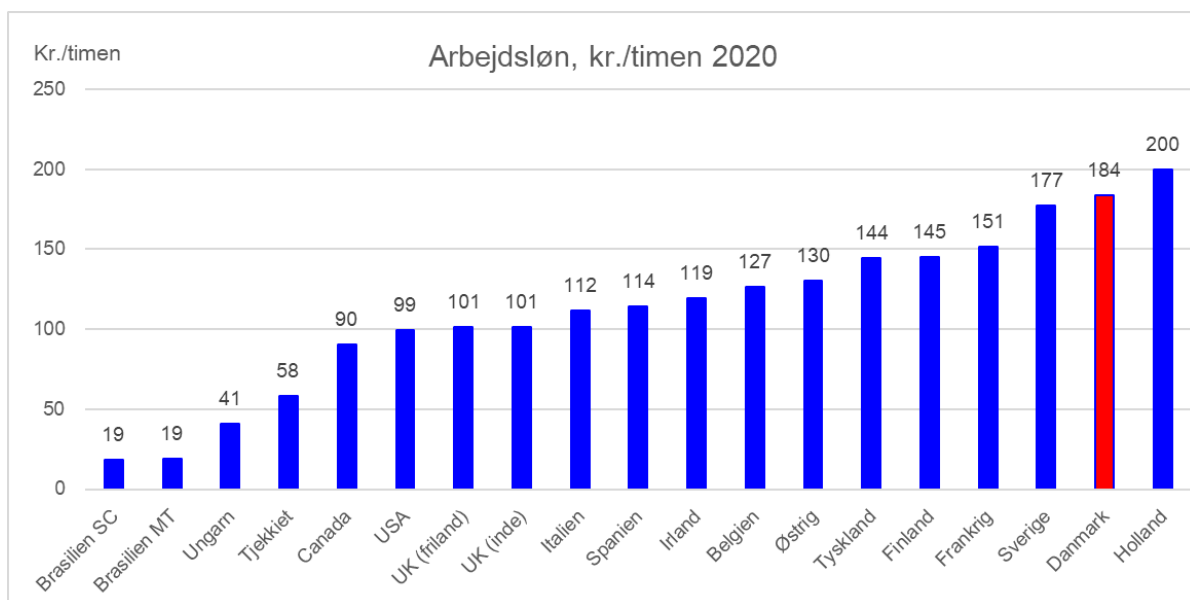
Danmark har sammen med Finland, Frankrig og Tyskland lave foderpriser. Hollands indkøbte foderpriser er overraskende høje med 1874 kr./ton. Om Belgien vides, at foderstofindustrien er med til at finansiere driften via "foderkredit". Det kæmpe prisspænd mellem foder i Brasilien MT og Brasilien SC skyldes geografisk placering, da staten SC ligger ud til Atlanterhavet, mens MT ligger langt fra kysten. I SC handles der foder til verdensmarkedspriser.

USA og Canada har markant de laveste foderpriser.

I Danmark reduceres foder med cirka 93 kr./ton, hvis det er hjemmeblandet foder. Det er skønnet, at 68 % af alt dansk foder er hjemmeblandet. 96 % af foderet i Østrig er hjemmeblandet, og derfor er det ikke muligt at oplyse en realistisk indkøbspris. De skønner, at markedsprisen på indkøbt foder i deres land ville være cirka 113 kr./ton højere, hvorved deres foderpris pr. ton hjemmeblandet slagtegrisefoder lander på cirka 1.700 kr./ton.

Arbejds løn pr. time

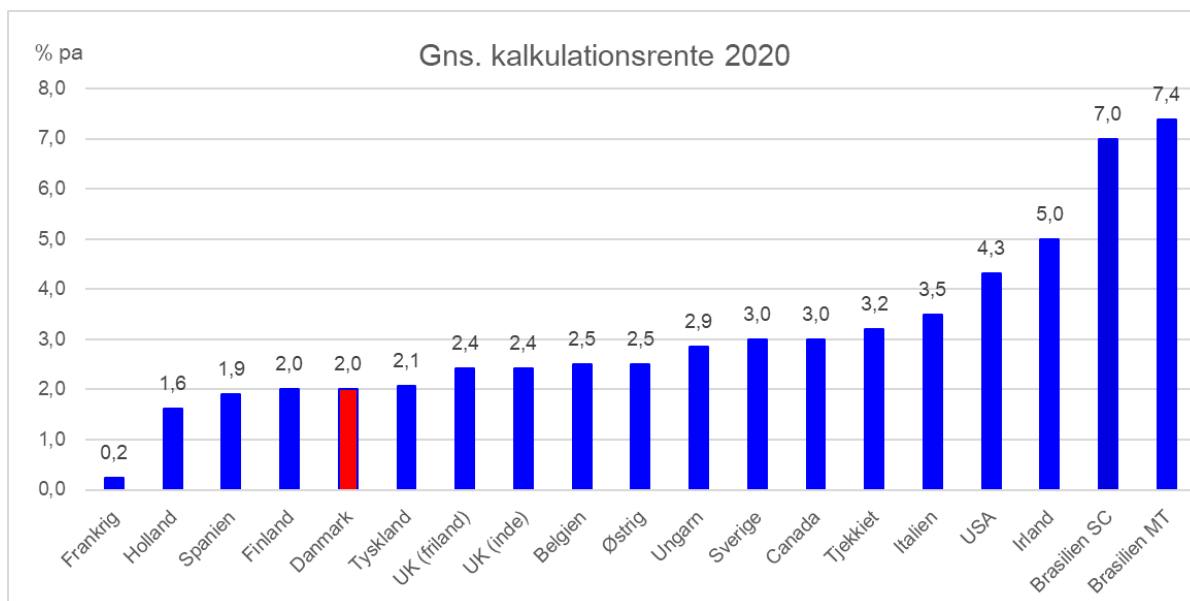
Timelønnen er meget lav i Brasilien og Ungarn. Danmark ligger næsthøjest med hensyn til timeløn kun overgået af Holland. I Holland er der indregnet en højere ejer aflønning end i andre lande.

Figur 7. Arbejds løn pr. time (Kilde: InterPIG 2020)

Anvendt kalkulationsrente i de enkelte lande

En lånerente alene baseret på griseproduktion kan således være "svær" at definere. I Danmark har erhvervet et ønske om en vægtet kalkulationsrente ved investeringer på p.t. 4 % p.a., så den anvendte kalkulationsrente er noget under erhvervets og den finansielle sektors ønskede rentesats til at afgøre, om et projekt er rentabelt at investere i eller ej.

Figur 8. Anvendt kalkulationsrente for bygninger og inventar i 2020 (Kilde: InterPIG 2020)

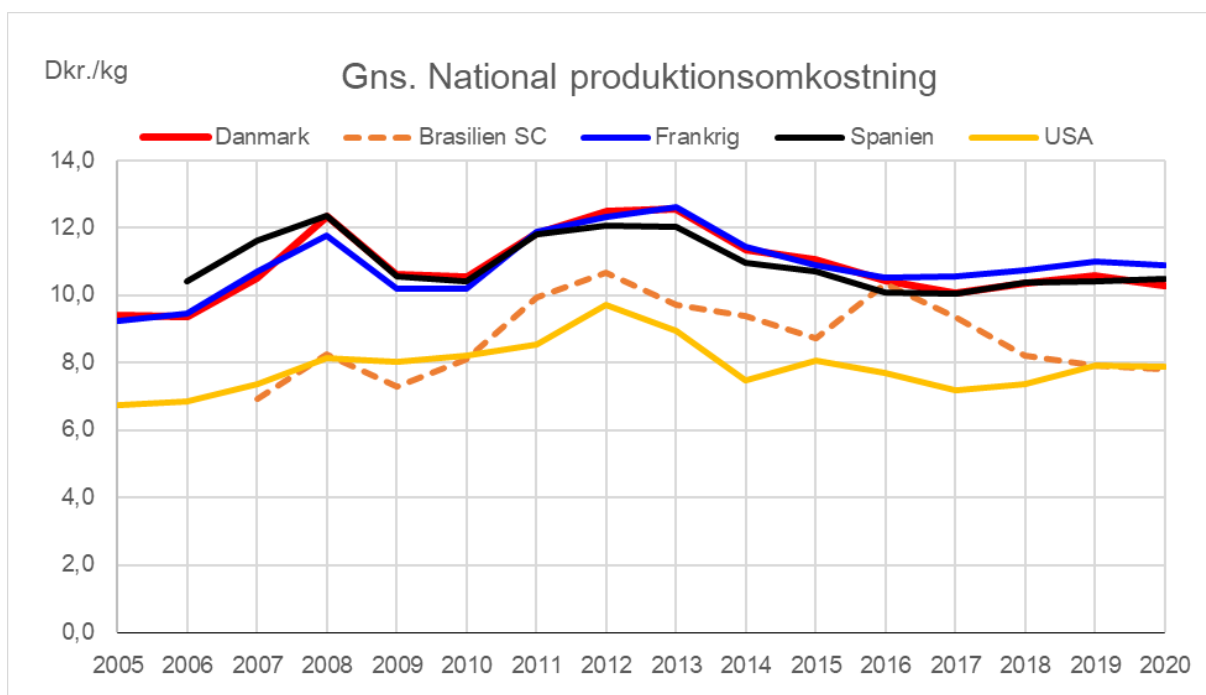
I Danmark beregnes kalkulationsrenten i 2020 som et F5-lån, som dækker 60 % af investeringen. Banklån og egenkapital dækker resten af investeringsbehovet. I 2020 blev F5-lån med bidragsats sat til 1,14 % p.a. og bank/egenkapital til 3,32 %.

Den lave brasilianske rentesats skyldes delvist statsstøtte, da den brasilianske nationalbanks Selic-rente i 2020 var nede på cirka 4 % p.a.

I InterPIG-regnemodellen er den danske rentefølsomhed pr. procentpoint cirka +/- 20 øre/kg pr. slagtekrop på rentabiliteten.

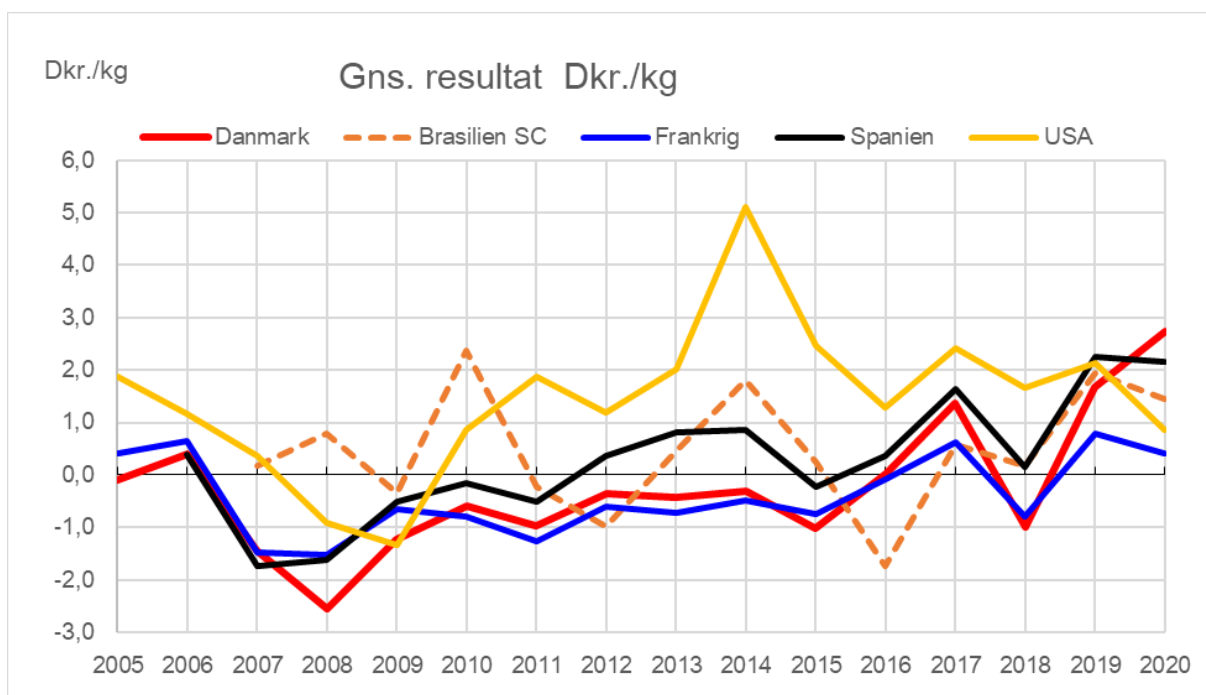
Tidsserier - International konkurrenceevne

International konkurrenceevne vises i tidsserier for USA, Brasilien, Spanien, Frankrig og Danmark. De to første, fordi de fortæller noget om konkurrenceevnen på verdensmarkederne. Spanien, fordi landet både er en stor spiller på verdensmarkedet, men også på EU-markedet. Tidsserier fra 2005-2020 med hensyn til produktionsomkostning pr. kg slagtekrop viser relativt stabile amerikanske produktionsomkostninger. Brasilien SC kører mere op og ned, mest fordi regionen ifølge EMBRAPA er meget følsom overfor internationale konjunkturer med hensyn til foderpriser. I 2020 betød højere spanske foderprisstigninger end dem, der sås i Danmark, at Danmark kom lidt foran Spanien, men ellers følges de to lande meget ad.

Figur 9. Produktionsomkostning pr. kg slagtekrop 2005-2020

Resultatmæssigt ligger USA's og Brasiliens griseproduktion mere i plus end minus, mens spansk griseproduktion – blandt de store griseproduktionslande i Europa – ligger fornuftigt. De bedre nationale resultater i spansk griseproduktion i forhold til dansk er en kombination af bedre afregningspriser og relativt lave produktionsomkostninger.

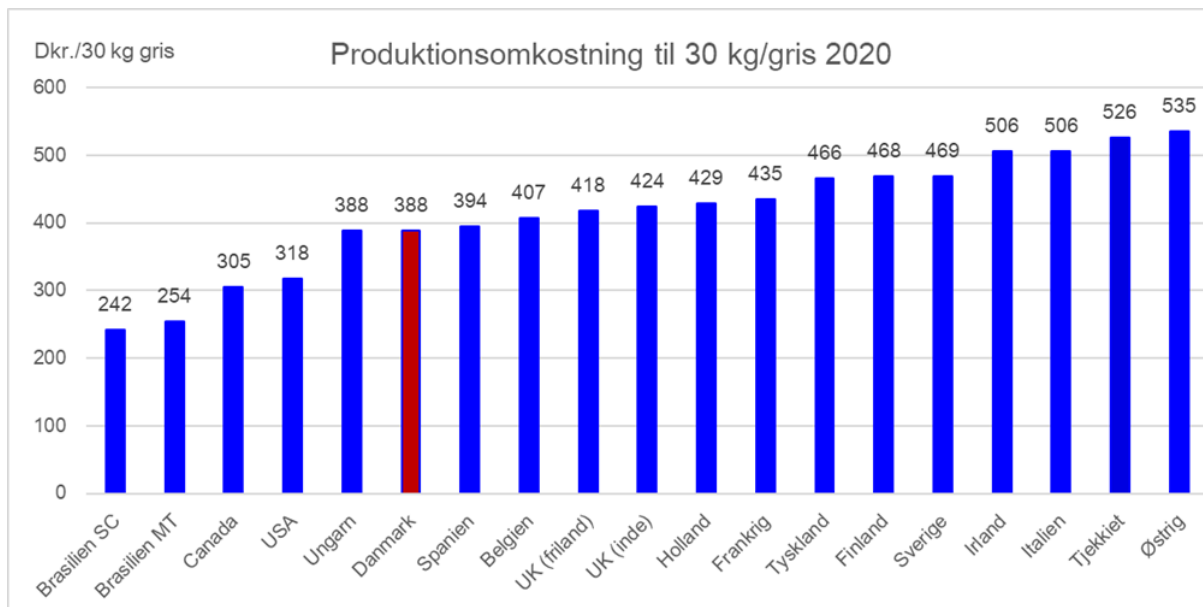

Figur 10. Gennemsnitligt modelresultat for udvalgte lande i kr./kg slagtekrop 2005-2020

Omkostning pr. produceret smågris

En 30 kg's gris blev i 2020 produceret 78 kr./gris billigere i Danmark sammenlignet med Tyskland og blev produceret for 388 kr./30 kg's gris. Spanierne lå 6 kr./30 kg's gris højere end Danmark, så der er tæt løb her. Med til historien hører også, at spansk omsætningsvægt fra smågrise til slagtegrisestald er 18,8 kg, dvs. omkostningen ved 30 kg er meget afhængig af, hvor god den økonomiske

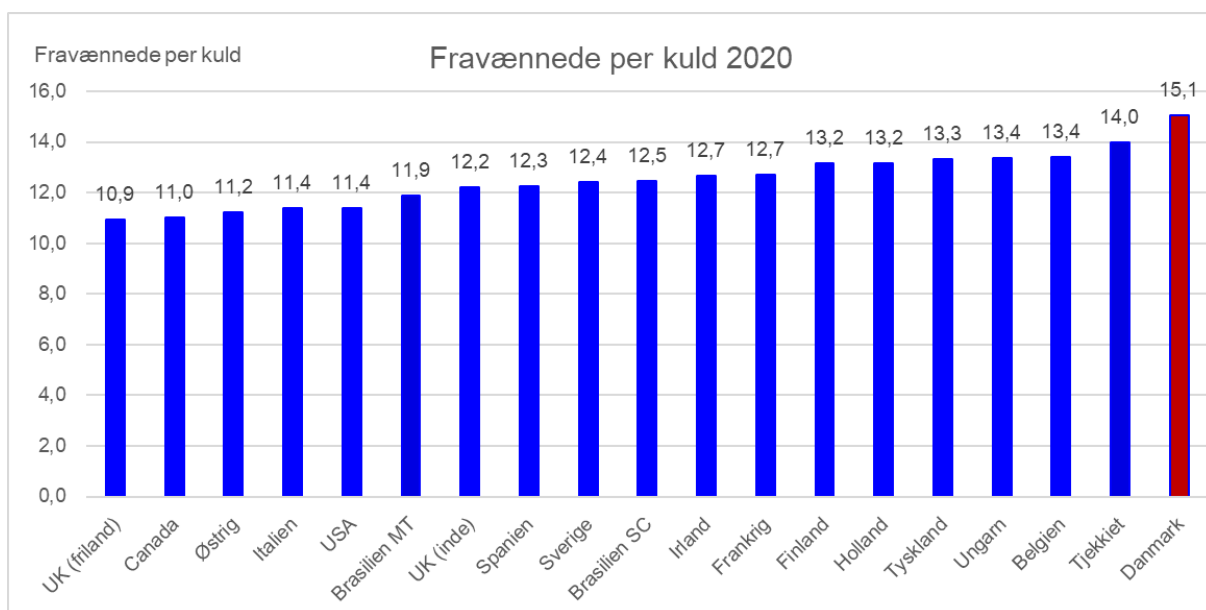
standardiseringsomkostningsformel fra reel udvægt til en standardisering til 30 kg er. Jo mere afgangsvægten afviger fra 30 kg, desto mere usikkert bliver produktionsomkostningssammenligningen ved 30 kg. Noget overraskende ligger Ungarn med samme produktionsomkostning foran Danmark på dette punkt. Østeuropæiske medlemmer af InterPIG har dog svære arbejdsbetingelser. I Ungarn er der oplyst en fremgang i fravænnede grise pr. årssø fra 21,77 til 31,93 fra 2019 til 2020 svarende til en fremgang på 4,16 fravænnede grise pr. årssø. En sådan fremgang kan godt frembringes i 1 besætning på et år, men ikke i et nationalt gennemsnit eller en repræsentativ gruppe for en type producenter i et land. Som tidligere tages der lidt forbehold for tal fra Ungarn, men også fra Tjekkiet.

Figur 11. Produktionsomkostningen for en 30 kg's gris i 2020

Effektivitet i soholdet

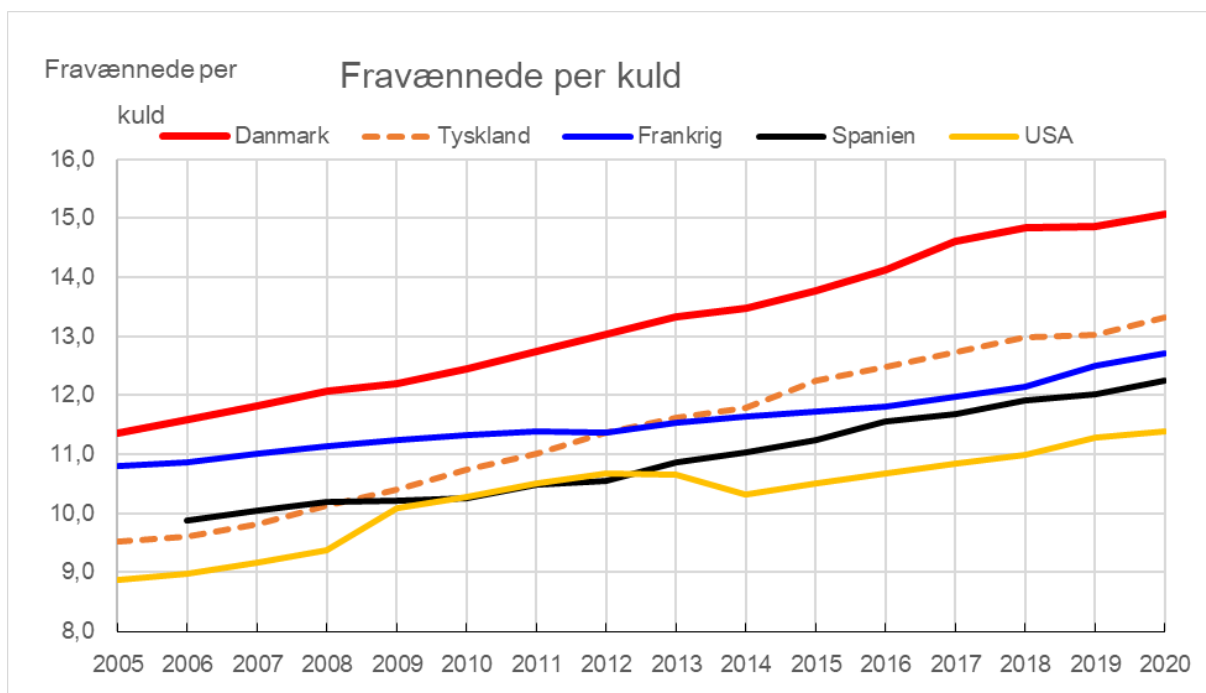
Danmark fik igen i 2020 den absolutte topplacering med hensyn til fravænnede grise pr. kuld. I 2020 blev der fravænnede 15,1 grise pr. farekuld i Danmark. I Tyskland blev der fravænnede 1,4 grise/kuld færre. Tyskerne er nu bedre end hollænderne på det punkt. Tjekkiet er nr. 2, men fra et begrænset antal besætninger, og de oplyser ikke stikprøvestørrelse.

Figur 12. Fravænnede grise pr. kuld (Kilde: InterPIG 2020)

Som figur 13 viser, er der fremgang i fravænnede farekuld i alle lande. Kurven for Danmark er dog begynde at flade lidt ud, men de andre lande fortsætter lineært.

Parallelforskudt med en nominel afstand på cirka 1,4-1,9 følges Danmark og Tyskland ad i fremgang i fravænnede grise pr. kuld, og Spanien, Frankrig og Holland er sakket mere og mere bagud.

Figur 13. Fravænnede grise pr. kuld 2005-2020 (Kilde: InterPIG 2020)

Tabel 5 viser andre øvrige effektivitetstal. Det er værd at bemærke, at kuld pr. årssø er lavere i Sverige og Danmark end i andre lande. Søerne i Sverige og Danmark har en længere diegivningsperiode end i andre lande, og det koster i kuld pr. årssø. Sverige har et lovkrav om mindst 28 dages fravænningsalder, dog må 10 % være under 26 dage, mens resten af EU, inklusive Danmark, har et lovkrav om minimum 21 dages fravænningsalder under forudsætning af, at de fravænnede grise flyttes til specialiserede stalde, der tømmes, renses og desinficeres grundigt inden

anbringelsen af en ny gruppe. Hvis dette ikke er tilfældet, er lovkravet i Danmark også ≥ 28 dages fravænningsalder.

Table 5. 2020-tal for effektivitet i soholdet. (Kilde: InterPIG samt egne beregninger)

Land	Frav. grise pr. årsso	Fravænnede pr. kuld	Kuld pr. årsso	Laktationsperiode	Spildfoderdage pr. kuld	Fravænningsvægt i kg
Østrig	25,74	11,24	2,29	27,00	17,40	7,50
Belgien	31,75	13,40	2,37	23,30	15,70	6,60
Brasilien MT	28,85	11,87	2,43	22,00	13,20	6,00
Brasilien SC	29,12	12,45	2,34	28,00	13,00	7,40
Canada	25,34	11,02	2,30	21,00	22,70	6,20
Tjekkiet	32,04	13,97	2,29	23,70	20,40	7,30
Danmark	33,89	15,06	2,25	31,00	14,20	6,40
Danmark33	36,74	15,98	2,30	29,90	11,80	6,20
Finland	29,87	13,16	2,27	30,80	15,00	7,40
Frankrig	30,08	12,70	2,37	24,10	15,30	6,70
Frankrig33	32,24	13,44	2,40	22,90	14,30	6,50
Tyskland	30,63	13,32	2,30	24,50	19,20	6,90
UK (inde)	27,43	12,20	2,25	26,60	20,80	7,40
UK (friland)	24,43	10,94	2,23	26,40	22,10	7,10
Ungarn	31,93	13,36	2,39	28,00	9,70	7,00
Irland	29,28	12,68	2,31	30,00	12,00	7,00
Italien	25,41	11,37	2,23	27,00	21,40	6,70
Holland	30,82	13,17	2,34	27,30	13,70	8,00
Spanien	28,12	12,25	2,30	24,20	19,80	5,90
Sverige	27,82	12,42	2,24	32,30	15,60	9,40
USA	27,29	11,38	2,40	22,00	15,30	6,20

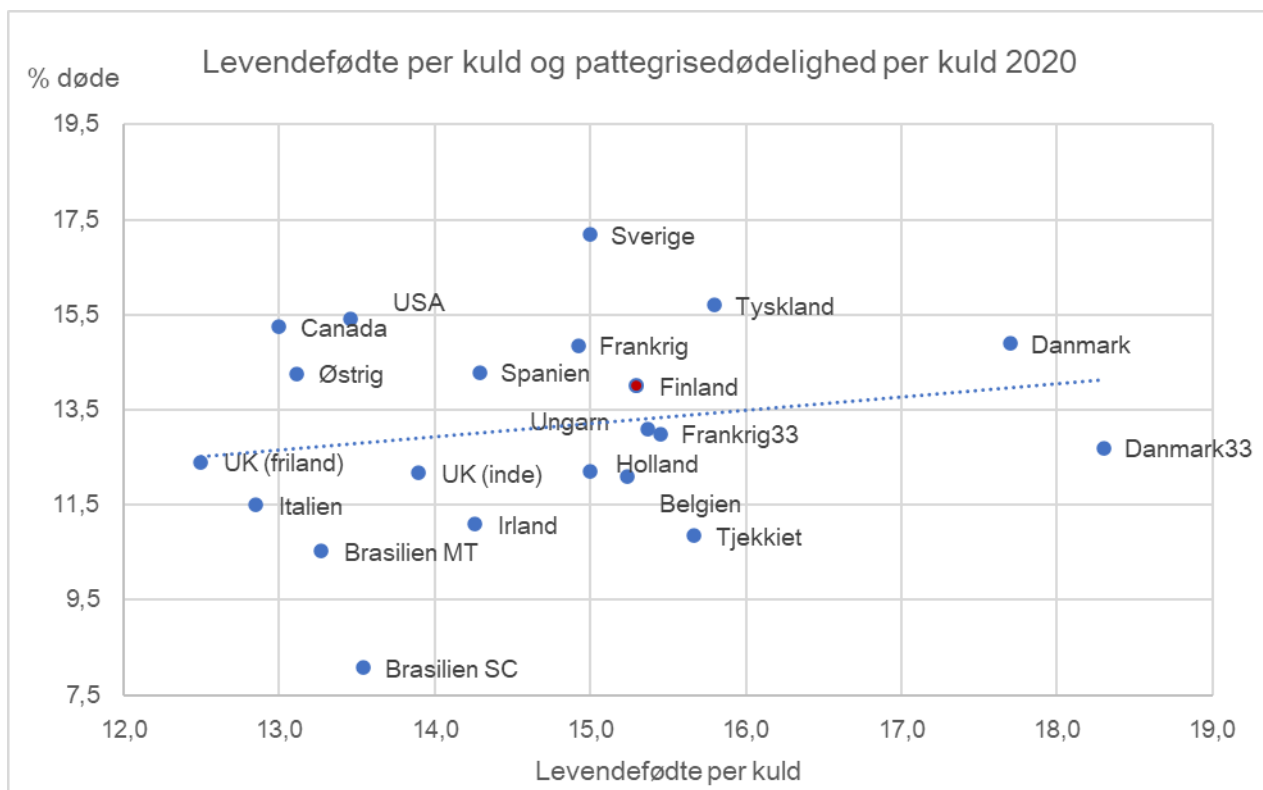
Table 6. Oplysninger om soholdet i 2020. Totalpattegrisedødelighed kan ikke beregnes i alle lande, fordi de ikke oplyser dødfødte pr. kuld, derfor vises pattegrisedødelighed på levendefødte

Land	Årlig so-udskiftning i %	1. lægs-Procent	Solgte smågrise / årssø	Solgte slagtesvin / årssø	Sodødelighed, %	Pattegrise-dødelighed i %
Østrig	40,1	17,5	25,0	24,5	4,5	14,3
Belgien	46,6	19,7	30,5	29,8	6,1	12,1
Brasilien MT	45,0	18,5	28,0	27,3	6,0	10,5
Brasilien SC	45,0	19,2	28,2	27,7	6,0	8,1
Canada	37,0	16,1	24,8	24,0	9,9	15,3
Tjekkiet	45,0	19,6	30,7	30,0	4,6	10,9
Danmark	53,3	23,7	32,7	31,6	12,9	14,9
Danmark33	50,6	22,0	35,8	34,8	11,0	12,7
Finland	45,0	19,8	29,2	28,5	6,0	14,0
Frankrig	45,7	19,3	29,3	28,2	6,2	14,9
Frankrig33	46,6	19,4	31,5	30,4	5,8	13,0
Tyskland	39,6	17,2	29,8	29,0	7,0	15,7
UK (inde)	54,9	24,4	26,3	25,4	7,6	12,2
UK (friland)	52,3	23,5	23,5	22,6	5,0	12,4
Ungarn	55,7	23,3	31,3	30,4	8,7	13,1
Irland	57,4	24,8	28,5	27,7	7,2	11,1
Italien	40,0	17,9	24,1	23,5	2,5	11,5
Holland	45,0	19,2	30,1	29,4	7,0	12,2
Spanien	45,8	19,9	26,8	25,7	11,7	14,3
Sverige	55,1	24,6	27,3	26,8	11,3	17,2

De fleste lande er registreringsmæssigt noget efter Danmark på nogle punkter, fx sodødelighed. Sammenligninger med hensyn til sodødelighed skal derfor tages med et vist forbehold. For UK og Holland vides med sikkerhed, at det er data fra E-kontrol.

Oftest sættes der lighedstegn mellem øget pattegrisedødelighed og de mange levendefødte. I både Frankrig33 og Danmark33 (bedste tredjedel sorteret på fravænnede gris pr. årssø), ses der flere levendefødte end hos gennemsnitsproducenten i de 2 lande, men lavere pattegrisedødelighed end hos gennemsnitsproducenten.

På den anden side viser tendenslinjen mellem landene, at der er en tendens til at pattegrisedødeligheden stiger med øget antal levendefødte.

Figur 14. Levendefødte grise per kuld og pattegrisedødelighed levendefødte grise. InterPIG 2020 tal

Smågriseholdet

Tabel 7 viser data vedrørende smågriseproduktionen i de enkelte lande. Bemærk blandt andet den relativt mindre afgangsvægt fra smågrisestalden i fx Spanien. Det er formentlig mere kutyme og traditionelle handelsmønstre, der dikterer, hvilken "omsætningsvægt på smågrise" markedet vil have.

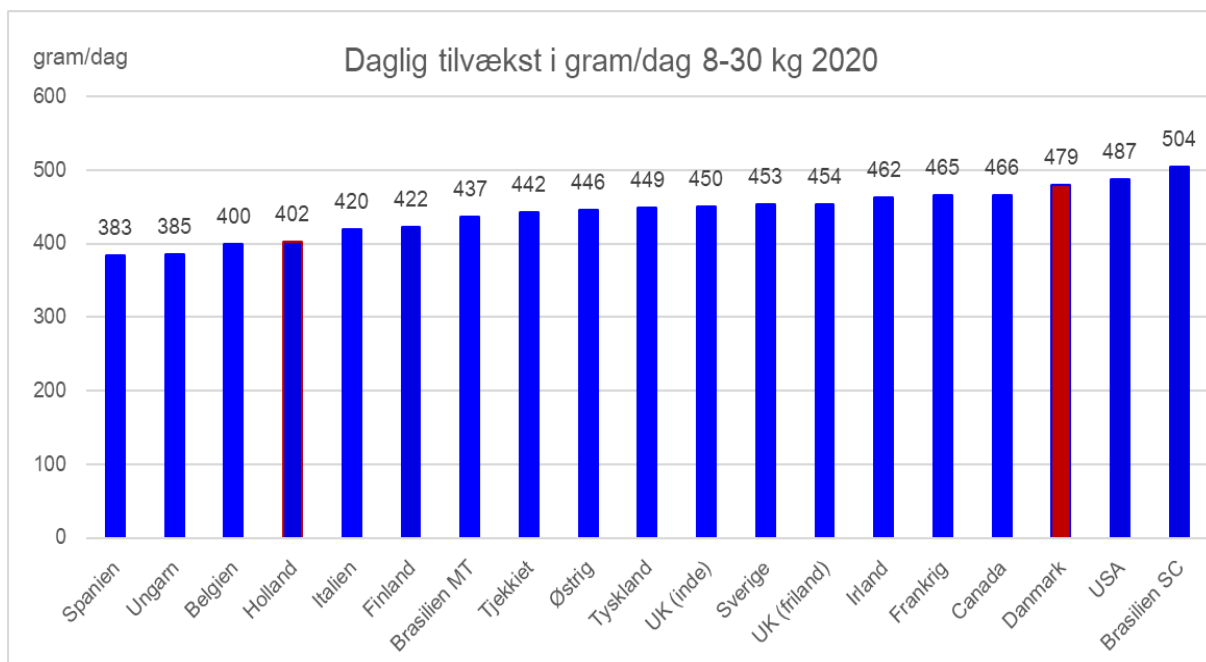
I Spanien er smågrisemarkedet baseret på en 18 kg levende vægt +/- 0,75 Euro/kg.

I USA skifter grise fra smågrise til slagtegrise ved cirka 24 kg.

Table 7. Smågrisedata for 2020 (Kilde: InterPIG 2020)

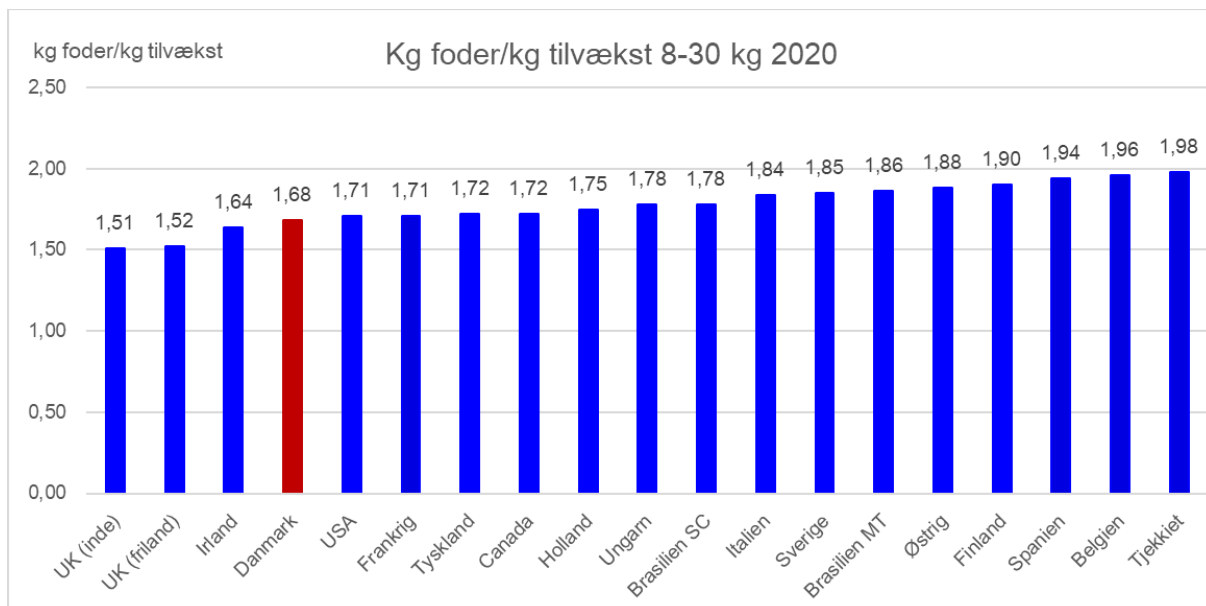
Land	Indsættelsesvægt, kg	Afgangsvægt, kg	Dødelighed, %	Daglig tilvækst, gram	Kg foder/kg Tilvækst
Østrig	7,5	32,0	3,0	450	1,92
Belgien	6,6	23,1	3,9	345	1,76
Brasilien MT	6,0	25,0	3,0	380	1,70
Brasilien SC	7,4	24,3	3,0	456	1,64
Canada	6,2	30,0	2,0	440	1,68
Tjekkiet	7,3	27,0	4,2	415	1,89
Danmark	6,4	30,9	3,6	461	1,66
Danmark33	6,2	31,4	2,7	497	1,58
Finland	7,4	30,7	2,2	418	1,90
Frankrig	6,7	29,7	2,7	445	1,67
Frankrig33	6,5	29,3	2,4	440	1,65
Tyskland	6,9	29,9	2,8	433	1,69
UK (inde)	7,4	38,5	4,0	487	1,71
UK (friland)	7,1	38,5	4,0	487	1,71
Ungarn	7,0	25,3	1,9	349	1,65
Irland	7,0	39,2	2,8	497	1,85
Italien	6,7	31,6	5,0	412	1,85
Holland	8,0	25,7	2,3	379	1,66
Spanien	5,9	18,8	4,8	296	1,62
Sverige	9,4	31,3	2,0	478	1,91
USA	6,2	23,8	4,6	419	1,54

Som nævnt varierer fravænnings- og indsættelsesvægt meget landene imellem. Den standardiserede tilvækst fra 8-30 kg og foderforbrug pr. kg tilvækst vises derfor i figur 15 og 16. Brasilien SC og USA har den højeste standardiserede smågrisetilvækst, mens Danmark ligger nr. 3. Medicineret tidlig fravænnings praktiseres stadig i USA, men også i nogen grad i Brasilien og kan forbedre daglig tilvækst. Det bemærkes i øvrigt, at Brasilien SC har øget daglig tilvækst af smågrise fra 378 gram til 456 gram fra 2019 til 2020. Tidligere har de dog også haft 440 gram/daglig tilvækst oplyst.

Figur 15. Standardiseret daglig tilvækst fra 8-30 kg i smågriseholdet (Kilde: InterPIG 2020)

Der er en meget lille forskel omkring kg foder pr. kg tilvækst imellem de enkelte lande.

Figur 16. Kg foder/kg tilvækst i smågrisestalden (Kilde: InterPIG 2020)

Figur 16 skal ses som vejledende, da energiindholdet i smågrisefoderet kan variere.

Slagtegriseholdet

Af tabel 8 fremgår data fra de enkelte InterPIG-lande i 2020.

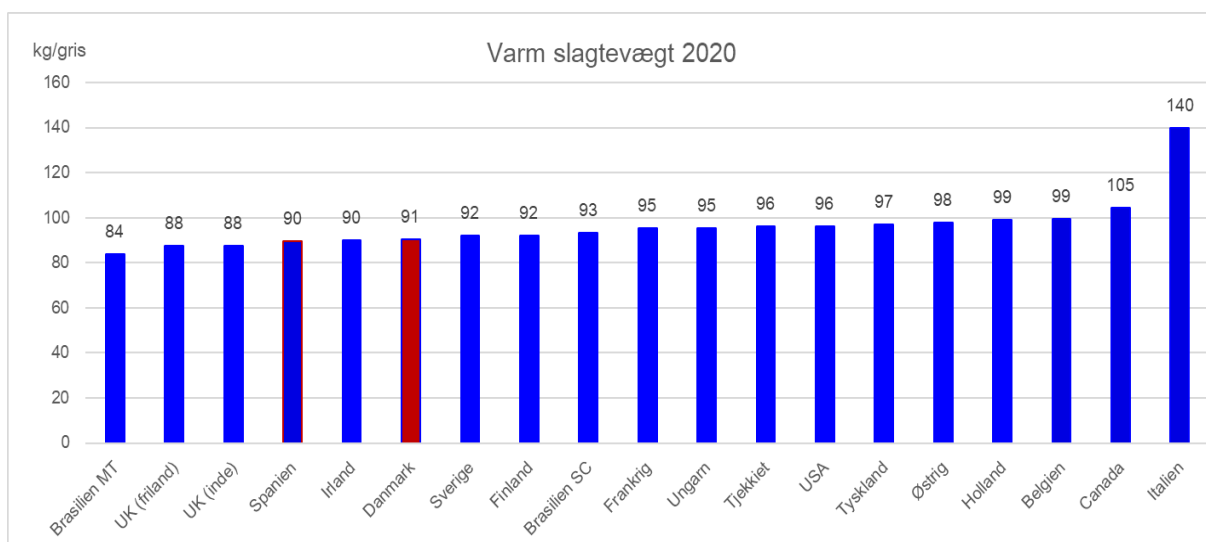
Table 8. Slagtegrisedata for 2020 (Kilde: InterPIG 2020)

Land	Indsættelses- vægt, kg	Levende vægt i kg	Daglig tilvækst, gram	Kg foder/kg tilvækst	Døde, %	Foderdage pr. solgt gris
Østrig	32,0	122,3	825	2,85	1,8	109
Belgien	23,1	118,1	742	2,71	2,2	128
Brasilien MT	25,0	110,0	880	2,50	2,5	97
Brasilien SC	24,3	122,8	879	2,41	2,0	112
Canada	30,0	130,1	876	3,00	3,5	114
Tjekkiet	27,0	122,0	960	2,57	2,2	99
Danmark	30,9	118,7	1030	2,60	3,4	85
Danmark33	31,4	120,0	1086	2,50	2,6	82
Finland	30,7	121,2	1010	2,69	2,5	90
Frankrig	29,7	121,5	820	2,73	3,7	112
Frankrig33	29,3	121,7	822	2,68	3,3	113
Tyskland	29,9	123,0	859	2,77	2,6	108
UK (inde)	38,5	112,7	856	2,67	3,5	87
UK (friland)	38,5	112,4	856	2,67	3,5	86
Ungarn	25,3	118,1	699	2,92	3,0	133
Irland	39,2	115,3	921	2,60	2,7	83
Italien	31,6	170,5	706	3,74	2,8	197
Holland	25,7	124,7	866	2,56	2,5	114
Spanien	18,8	117,0	754	2,46	4,1	130
Sverige	31,3	123,3	973	2,82	1,7	95

* sygestier indgår ikke i producerede grise pr. stiplads

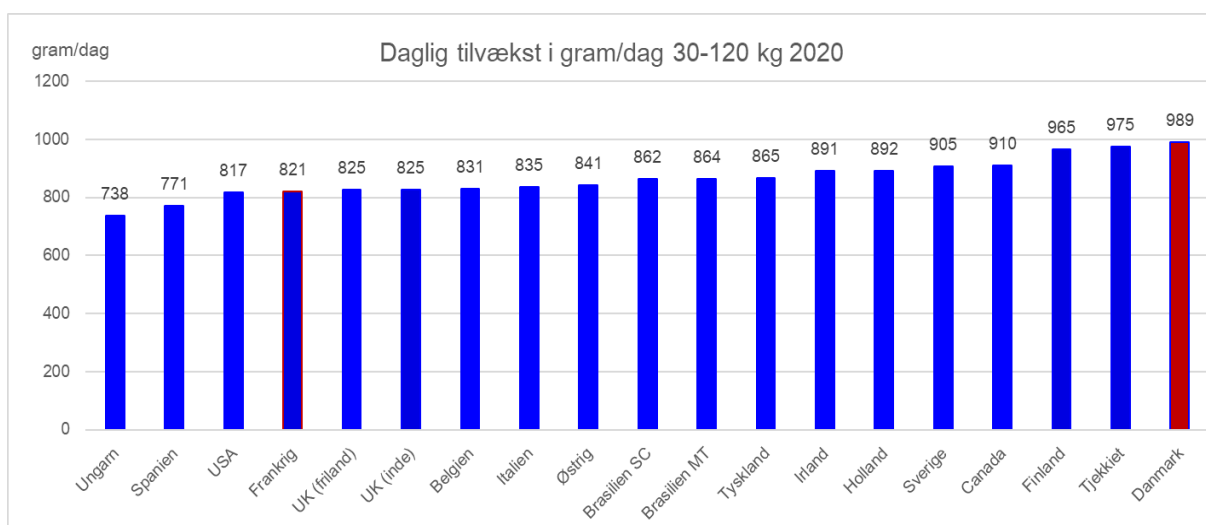
Irland, UK, Danmark og Spanien har en slagtevægt, som er væsentligt lavere end andre lande. I 2020 er den danske slagtevægt dog højere end normalt, da begge de store slagterier, men mest Tican/Tönnies var bagefter med slagtninger med udsætninger til følge for slagtegriseproducenterne. Forskellen i slagtevægt i forhold til 2019 var cirka 3 kg/slagtekrop for Danmark i 2020. Årsagen i Danmark var flere tilmeldte slagtegrise generelt i forhold til 2019 og for Tican også tekniske problemer med nyt slagteudstyr.

I flere lande var der meldinger om udsættelser i 2020 af slagtninger blandt andet på grund af Covid19. I Holland og Spanien steg slagtevægten med 2 og 1,5 kg per slagtekrop, mens den kun steg ½ kg i Tyskland. Høj slagtevægt uden overvægtsfradrag er godt for produktionsøkonomien.

Figur 17. Varm slagtevægt i 2020 (Kilde: InterPIG 2020)

Slagtevægt har relativt stor betydning for produktionsomkostning pr. kg slagtevægt, fordi smågriseomkostningen kan fordeles ud på flere kg. Omvendt giver en høj slagtevægt lavere kødprocent og et højere foderforbrug pr. kg tilvækst. Målt på standardiseret daglig tilvækst ligger Danmark nr. 1 efterfulgt af Tjekkiet og Finland. Her har valg af ornerace stor betydning. Duroc, som bruges i Danmark, har højere daglig tilvækst end fx Pietrain-orner, et lavere foderforbrug pr. kg tilvækst, men også en lavere kødprocent. Samlet set er der ingen tvivl om, at slagtegrise med Duroc, som afsættes til danske slagterier og med danske afregningsregler, giver den bedste økonomi for danske slagtegriseproducenter.

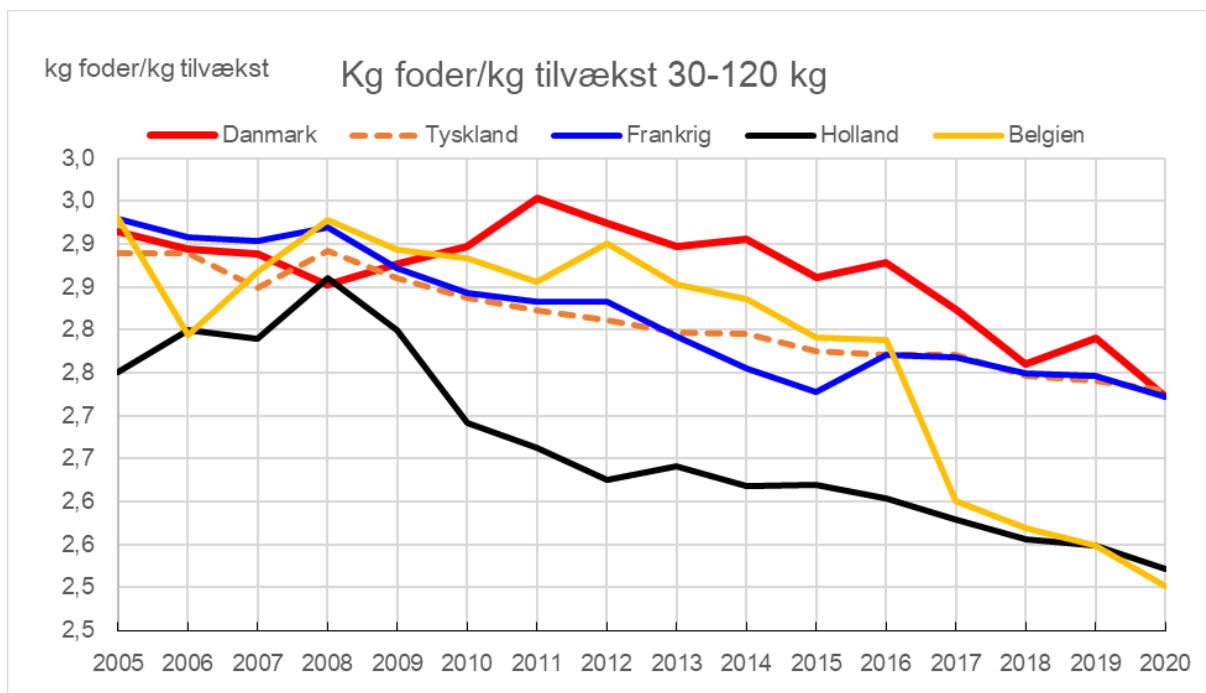

Figur 18. Standardiseret daglig tilvækst fra 30-120 kg levende vægt i 2020

Benchmarking af foderforbrug pr. kg tilvækst er besværligt, da energiindhold som følge af forskelle i foderinput veksler og i øvrigt skal omregnes fra et nationalt system til et fælles energivurderingssystem. Energieniveauet kendes heller ikke særlig præcist år for år i andre lande. Alle disse faktorer gør, at god benchmarking af fodereffektivitet bliver meget vanskelig.

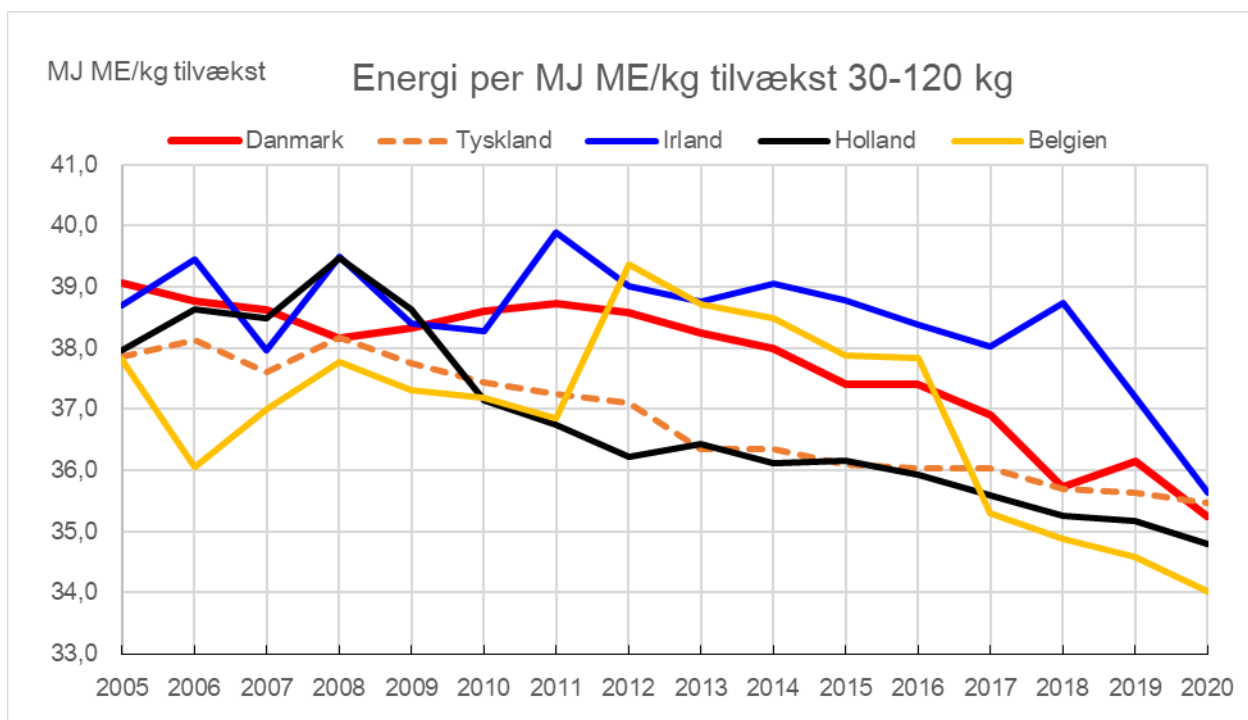
I figur 19 er udvalgte landes udvikling i fodereffektivitet siden 2005 vist som standardiseret kg foder/kg tilvækst, men standardiseret så indsættelsesvægt og afgangsvægt er ens. Levende oplyst afgangsvægt er genberegnet via varm slagtevægt ganget med 1,27 for alle lande. I dag vides det, at

slagtesvindet afhænger både af vægt på grisen, men også af race. De kødfyldte racer, fx Pietrain, har et mindre slagtesvind end fx Duroc.

Figur 19. Udvikling i foderforbrug i kg foder pr. kg tilvækst fra 30-120 kg levende vægt (Kilde: InterPIG 2020)

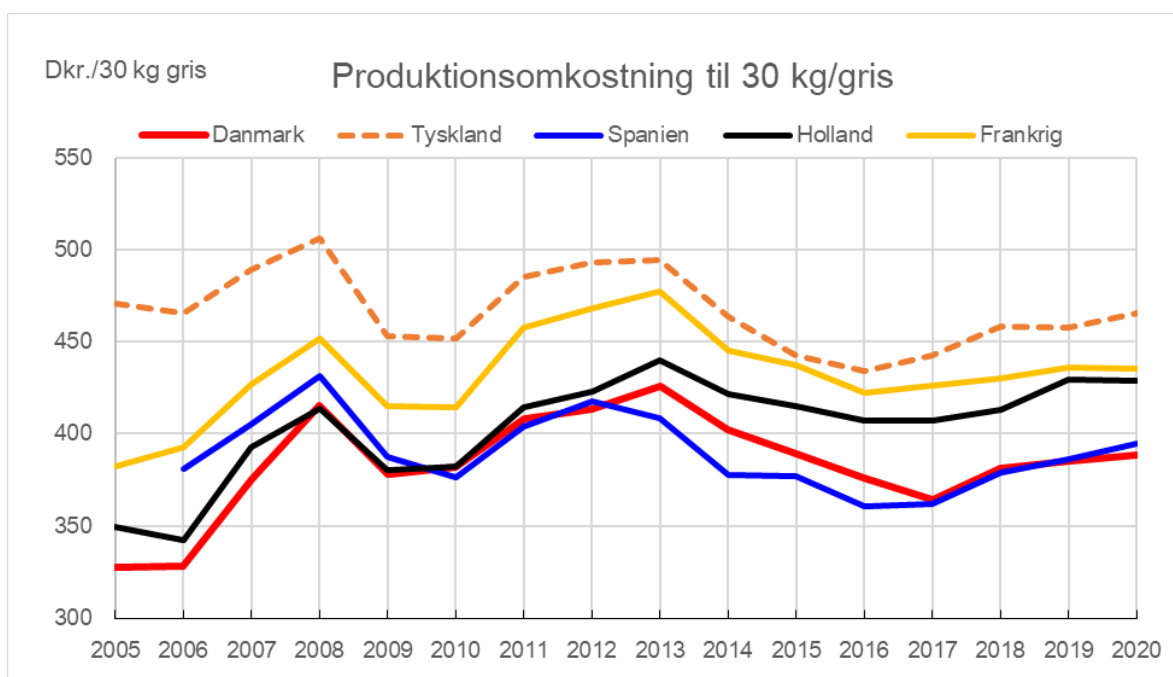
Der er store udfordringer i en international benchmarking, hvis der også skal korrigeres for energiindhold pr. kg/foder. Landene har forskellige fodervurderingssystemer. I InterPIG er datastandarden "Metabolisk energi pr. kg foder" om end med nogen usikkerhed. Omregnet til metabolisk energi ser fodereffektivitetsudviklingen ud som vist i figur 20. Der er hop i nogle landes kurve, men generelt er tendensen, at alle lande forbedrer deres foderudnyttelse.

Figur 20. Effektivitet i foderfremgang fra 30-120 kg, når der korrigeres for oplyst energi i foderet

Konkurrencevæneanalyser - smågrise

Trenden indenfor produktionsomkostninger for smågrise er, at Danmark og Spanien følges ad. Holland sakker bagud i forhold til Danmark. Holland lå engang på samme niveau som Danmark, men er siden 2012 sakket bagud. Holland kan dog stadig producere en 30 kg gris cirka 37 kr./gris billigere end i Tyskland.

Figur 21. Tidsserieanalyse for produktionsomkostningen for 30 kg's gris i udvalgte EU-InterPIG-lande fra 2005-2020

Set over en tidsserie fra 2011-2020, eller 10-års data (tabel 10), er der for en dansk gennemsnitsproducent et tab på 1 kr./smågris ved salg til tysk Nord-West-notering nu omdøbt til VEZG, eller cirka 4 kr./30 kg gris i gevinst ved salg til SPF-Danmark PRRS-negativ markedsnotering. Hvis der var solgt alene til SPF-notering i Danmark, ville gevinsten havde været 1,1 kr./30 kg gris.

Baseret på gennemsnitsproducenten er de gennemsnitlige danske produktionsomkostninger på en 30 kg gris stort set lig med markedsprisen ved salg, men der er stor national spredning.

De små forskelle mellem anvendt markedspris/referencepris vidner om, at den danske beregnede smågrisenotering over tid rent faktisk stort set rammer de oplyste markedspriser af smågrisesælgerne, selvom det er en beregnet planøkonomisk prisnotering, som ikke kan tage hensyn til udbud og efterspørgsel. Medmindre der opnås meget store tillæg udover de oplyste puljepriser i Nord-West-notering og SPF-pulje, er det ikke så markant bedre at eksportere smågrise end at sælge til den beregnede smågrisenotering.

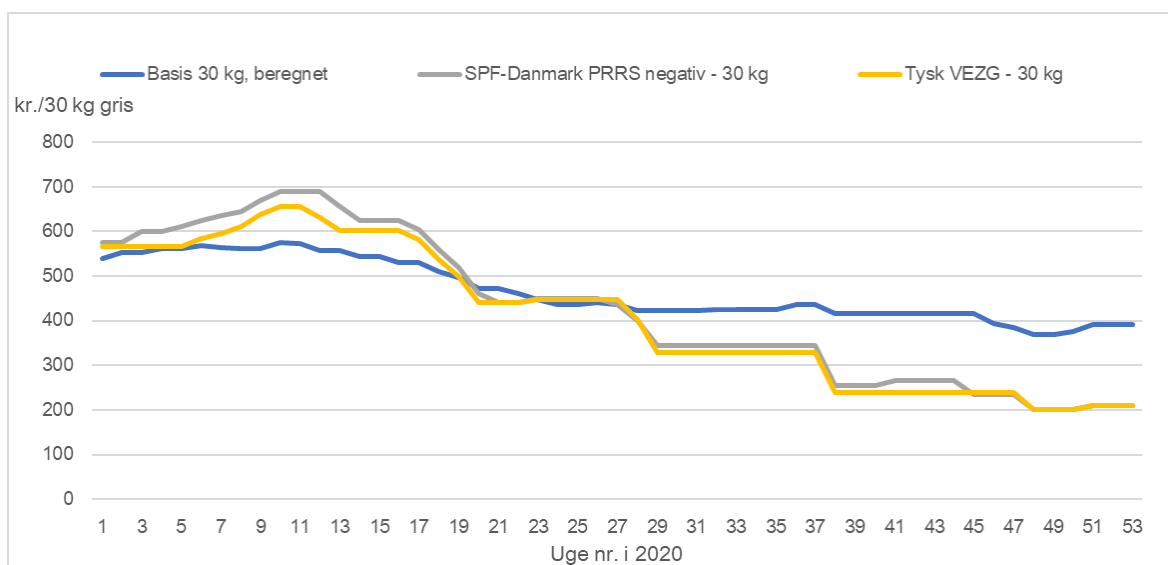
Heldigvis for de danske smågriseproducenter er Nord-West-noteringen en form for basisnotering, hvor der mere er tale om en plusregulering end en minusregulering, da det er baseret på 200 smågrise som basis. Store hold ensartede smågrise, som danske soholdere har via cirka tre gange så store gennemsnitlige sobesætninger som tyskerne, opnår noget bedre priser. Det har for mange eksportører af danske smågrise nok givet en tilpas høj pris til, at nulpunktssalgsprisen er opnået og mere til.

Tabel 9. Modelresultat for dansk smågriseproducent ved salg ved 30 kg. Historiske smågrisepriser fra diverse puljer og beregnet smågrisenotering i Danmark fra 2011-2020. Flere markedsnoteringer har skiftet navn eller er slået sammen, men er reelt de samme som før

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Gns. 2011-2020
Tysk VEZG tidligere Nord-West-notering 30 kg, kr./gris	343	425	424	391	318	382	447	329	451	410	392
SPF PRRS-negativ, kr./gris	325	425	433	390	318	377	474	337	462	428	396,9
SPF beregnet smågrisenotering ved 30 kg's smågris, kr.	367	403	407	386	348	380	411	334	431	475	394,2
Gns. fremstillingspris 30 kg's smågris i Danmark, kr.	407	413	425	402	389	375	364	381	386	388	393
Resultat pr. smågris solgt til VEZG, kr.	-64	12	-1	-11	-71	7	83	-52	65	22	-1
Resultat pr. smågris solgt til SPF markedsnotering PRRS-negativ, kr.	-82	12	7	-12	-71	1	110	-44	76	40	3,7
Resultat pr. smågris solgt til SPF-notering beregnet, kr.	-40	-10	-19	-16	-41	5	47	-47	45	87	1,1

Markedspriser på smågrise og ASF i Østeuropa hænger sammen. Oven i dette kom der så også det første tilfælde af ASF i Tyskland i 2020. Den 10. september 2020 blev det første fund af ASF i Tyskland gjort. Det drejede sig om et vildsvinekadaver, der blev fundet 6 km fra grænsen til Polen. I uge 38 sås da også meget kraftige fald i markedspriser i Danmark og i Tyskland, mens den beregnede notering, som alene er baseret på en fordelingsnøgle baseret på dansk notering, som ikke er påvirket af afsætningsvilkår for smågrise i udlandet, stort set ikke blev berørt af udviklingen.

De meget lave markedsmågrisepriser i Tyskland og forskellen til dansk basisnotering er udtryk for stor usikkerhed i markedet i Tyskland på grund af mange forhold.

Figur 22. Dansk beregnet smågrisenotering samt danske og tyske markedsnoteringer i 2020

For 2020 må det konstateres, at forekomsten af ASF er stigende i Østeuropa, og det samme gælder for Tyskland.

Eneste positive nyhed er, at det kan lade sig gøre at vinde kampen. I april 2019 har Tjekkiet som det første medlemsland generhvervet sin status som fri for afrikansk svinepest og er fortsat fri.

Model for konkurrenceevne i slagtegriseholdet i 2020

Som nævnt i metodeafsnittet kan en national produktionsomkostning for en 30 kg gris ikke "overføres" til slagtegriseholdet, når der skal foretages en konkurrenceevnevurdering af denne driftsgren mellem tyske og danske slagtegriseproducenter. Her er smågriseprisen indsat i InterPIG-kalkulen Tysk Nord-West-notering i stedet for den nationale produktionsomkostning i henholdsvis Tyskland og Danmark.

Konkurrenceevnen for en dansk slagtegriseproducent gøres op i forhold til en tysk fra 2011-2020. Der bruges en kg-regulering på 7,45 kr./kg (som i Nord-West-notering) til at korrigere smågriseprisen for indsættelsesvægt i Danmark og Tyskland. Dertil kommer 13 kr./smågris i transportomkostninger.

Tabel 10. Økonomi med markedsnotering og for Tyskland med og uden Pauschal-moms

Tyskland	Middel 2011-2020 pr. slagtegris	Middel Resultat pr. kg slagtekrop 2011-2020
Tysk slagtegriseproducent med regelmoms	-15,75	-0,17
Tysk slagtegriseproducent med Pauschal-moms	9,92	0,10
Dansk slagtegriseproducent tysk markedsnotering	5,37	0,04

Et 10-årigt gennemsnit viser en dansk gevinst på 5,37 kr./slagtegris og et tysk tab på 15,75 kr./slagtegris under regelmoms og en gevinst på 9,92 kr./slagtegris for en tysk producent med Pauschal-moms. Som det tidligere er beskrevet i fx Notat nr. 1219 "Konkurrencen om de danske smågrise", er der cirka 80 % af de tyske slagtegrise, som leveres under Pauschal-ordningen, som er et forsimplet tysk momssystem for landbrug. Dette giver en beregnet gennemsnitsgevinst på 25,67

kr./slagtegris ved at producere uden momsregnskab i Tyskland set over de sidste 10 år i forhold til regelmoms.

I 2018 indledte EU en undersøgelse af, om Pauschal er en overtrædelse af EU-lovgivningen.

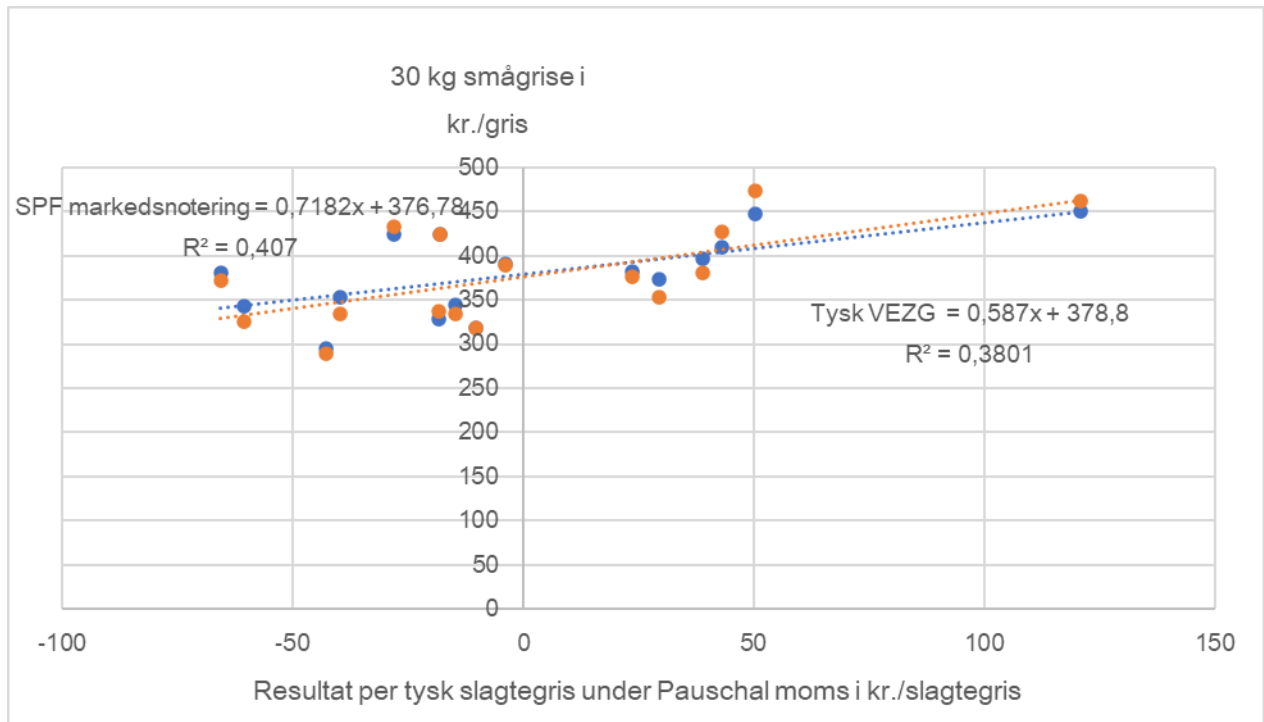
Den truende retssag har haft virkning på tyskerne, vurderer SEGES. De generelle momssatser ændres ikke, men Pauschal-momssatsen, også kaldet gennemsnitsmomssatsen ændres fra 1.1 2022 til 9,5 % mod før 10,7 %. Fremover skal gennemsnitsmomssatsen beregnes årligt baseret på gennemsnittet mellem udgående moms/indgående moms i landbrug med regelmoms. Historisk ville den nye sats på kun 9,5 % de sidste 10 år have betydet cirka 13 kr./slagtegris i ringere resultat for tyske slagtegriseproducenter med Pauschal. Men da smågrisepriser i Tyskland også sættes efter afregningsvilkår i Tyskland, havde de tyske slagtegriseproducenter nok fået smågrise cirka 6-7 kr./smågris billigere.

Det er fortsat en fordel for tyske slagtegriseproducenter at være med i ordningen, men ordningen er generel for tysk landbrug. Ordningen har f.eks. ikke været til særlig stor fordel for tyske smågriseproducenter i Tyskland. Derfor forventes det, at EU stiller sig tilfreds med de nye satser og grundlaget for det nye årlige beregningsprincip.

Alle, der sælger smågrise til det tyske marked, er tabere på de nye satser, mens slagtegriseproducenter i Danmark, som køber ind helt eller delvis til markedsnotering, altså bliver vindere på den tyske momsændring for landbrug.

Den tyske smågrisemarkedsnotering i gennemsnit pr. år er sat op imod resultat pr. tysk slagtegris med Pauschal-moms i næste figur. Den viser, at for hver gang resultatet øges med 100 kr./slagtegris, øges smågriseprisen med 58,7 kr. /30 kg gris set over tiden 2005-2020 i VEZG. Ændringen er cirka 72 kr./30 kg gris på den danske SPF-markedsnotering, som altså er mere prisfølsom end den tyske smågrisenotering overfor resultatændringer. Omvendt er SPF markedsnotering også udtryk for bevægelser på både det danske, tyske og polske smågrisemarked.

Hvis tyskerne havde samme fordelingsnøgle som i Danmark men med tyske tal, ville prisen kun skulle stige med cirka 44 kr./gris for hver gang resultatet i slagtegriseproduktionen blev forbedret med 100 kr./gris. Med nulpunktsresultat i tysk slagtegriseproduktion viser både SPF-markedsnotering og VEZG, at en 30 kg gris skal koste cirka 377 kr./30 kg gris.

Konklusion

Danmark opnår en førsteplads i EU-InterPIG regi med en produktionsomkostning på 10,26 kr./kg – og noget overraskende kommer Ungarn ind på en andenplads med 10,3 kr./kg. Østeuropæiske InterPIG-tal må dog stadig tages med et vist forbehold, da deres gennemsnitlige produktivitet svinger meget fra år til år, hvilket antyder en for lille og ustabil stikprøve til at udarbejde et landsgennemsnit.

Fremgangen i ungarske effektivitetstal fra 2019 til 2020 er så store, at det tyder på, at der reelt er for få besætninger til at kunne kalde det et "landsgennemsnit for produktiviteten" i Ungarn. Spanien opnåede en tredjeplads i EU-InterPIG med en produktionsomkostning på 10,49 kr./kg eller cirka 23 øre/kg højere end Danmark. At Spanien tabte konkurrenceevne i forhold til Danmark, kan tilskrives, at foderpriserne steg mere i Spanien end i Danmark, når 2019 sammenlignes med 2020.

I forhold til USA, Brasilien og Canada ligger produktionsomkostningerne i disse lande med henholdsvis 7,86, 7,79 og 7,92 kr./kg væsentligt under Danmark og resten af EU-InterPIG. Dette er der ikke noget overraskende i og skal også ses i forhold til væsentligt lavere afregningspriser for producenterne i disse lande.

Afregningsmæssigt kom Danmark ind på en samlet andenplads med 13,01 kr./kg i 2020 kun overgået af Sverige med 14,5 kr./kg. Svenskerne har de sidste par år været dygtige til at markedsføre svensk grisekød i Sverige. Spanien afregnede 37 øre/kg ringere end Danmark i 2020 med 12,64 kr./kg.

Hvor de danske afregningspriser steg 6,4 % fra 2019 til 2020, så faldt de med 8,3 og 10,8 % i Tyskland og Holland. Tyskland var allerede inden udbruddet af afrikansk svinepest -1,46 kr./kg bagefter Danmark i 2020 afregningsmæssigt. I perioden efter udbruddet af afrikansk svinepest blev afregningsprisen 2,67 kr./kg ringere end Danmark for sidste del af 2020. De cirka 1,2 kr./kg i ekstra fald skyldes altså afrikansk svinepest. Hollands meget dårlige afregningspris skyldes ifølge hollænderne selv eftervirkninger af afrikansk svinepest i Tyskland, selvom Holland fortsat er fri selv. ASF i Tyskland har medført, at flere hollandske slagtegrise i dag må slagtes i Holland i stedet for i

Tyskland, og det har trykket hollandske afregningspriser ned, da Vion ikke havde samme behov som tidligere for at matche den tyske afregningspris så meget som overhovedet muligt.

De gennemsnitlige afregningspriser fratrukket produktionsomkostningerne giver et modelresultat pr. kg slagtekrop for gennemsnitsproducenten i de enkelte lande. Danmark kommer med et resultat på 2,74 kr./kg slagtekrop ud som samlet InterPIG-vinder i 2020. Sverige med 2,42 kr./kg og Spanien med 2,15 kr./kg kommer på anden- og tredjepladsen. På trods af væsentlig ringere afregningspriser ligger USA og Brasilien SC med et resultat pr. kg slagtekrop på henholdsvis 0,85 kr./kg og 1,45 kr./kg. Canada har et underskud på 0,72 kr./kg i 2020 som en understregning af, at lave produktionsomkostninger ikke i alle lande kan omsættes til et godt økonomisk resultat.

Samlet er det noget overraskende, hvor dårligt Holland klarer sig i InterPIG med et samlet modelresultat på -0,65 kr./kg slagtekrop. Hollænderne har generelt også ret høje foderpriser med 1881 kr./tons indkøbt slagtegrise foder mod 1673 kr./tons i Tyskland og 1764 kr./tons i Danmark. Hollandsk foder skal være dyrere end dansk foder på grund af højere proteinindhold, men 117 kr./tons er meget i forskel. Holland varsler yderligere statsstøttede nedskæringer i deres produktion fremadrettet, omend de hollandske produktionsomkostninger måske nok er noget overestimerede af Wageningen ifølge SEGES' vurdering. Det kan ihvertfald med sikkerhed konstateres, at de ikke indlægger nogen hjemmeblanderrabat, som kan give en samlet foderprisreduktion i forhold til de indkøbte blandingers pris. Der er dog mange lande, som ikke er i stand til at give et estimat på dette. I Danmark reduceres 1 ton foder med cirka 93 kr./ton, og det er estimeret, at 68 % af alt dansk foder er hjemmeblandet. 96 % af foderet i Østrig er hjemmeblandet, og østrigerne skønner, at markedsprisen på indkøbt foder i deres land ville være cirka 113 kr./ton højere.

Fremadrettet bliver specielt afdækningen af Tyskland vanskelig i InterPIG. Det ville være rart, hvis tyskerne både kunne afdække den produktion, som foregår uden statskontrakter (almindelig produktion), og den produktion, som foregår med statslige dyrevelfærdskontrakter.

Udover dette må det forventes, at Tyskland i en længere årrække vil ligge cirka 1,25 kr./kg ringere end danske afregningspriser, indtil de får styr på ASF eller får en regionalisering af landet med henblik på eksporten af grisekød uden for EU. Dette vil betyde, at danske markedspriser på smågrise må forventes at ligge mellem 70-86 kr./30 smågris under dansk basisnotering før eventuelle ekstra smågrisetillæg. Ekstra smågrisetillæg er dog noget, danske smågriseproducenter bedre opnår end tilsvarende hollandske, tyske og polske smågriseproducenter på grund af større hold smågrise til salg og bedre sundhed.

Referencer

- [1] Udesen, F. (2020): Grundlag for den beregnede smågrisenotering - juni 2020. Notat nr. 2020, SEGES Svineproduktion.
- [2] Hansen C. (2021): Landsgennemsnit for produktivitet i produktion af grise i 2020. Notat nr. 2014, SEGES Svineproduktion.
- [3] Christiansen, M.G. & F. Udesen (2012): Konkurrencen om de danske smågrise. Notat nr. 1219, Videncenter for Svineproduktion.

Deltagere

PAF projekt 7967 Benchmarking arbejdsmappe 1 2021.

Dyregruppe: Søer, smågrise og slagtegrise

Fagområde: Økonomi og produktivitet

Tlf.: 33 39 45 00

gris@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.